

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celotno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCLOVENEK

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inosegite; Sarajevo št. 7563; Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Sovjeti 1933

Rezultati prve petletke v Rusiji, ki je na eni strani produkcijo nekaterih industrijskih panog — tako na primer traktorjev — dvignila skoro na ameriško višino, na drugi strani pa prinesla ne mala razočaranja, posebno kar se tiče kolektiviziranega poljedelstva in rokodelske ter domače obrti, so prisilili sovjete do neke revizije dosedanjega političnega in gospodarskega programa. Nikakor pa ne smemo misliti, da bi sovjeti spreminili svojo gospodarsko politiko — vsaj še tako hitro ne — v smislu takozvane desnice, nasprotno, režim namerava še bolj odločno poudariti in uveljaviti znane marksistične parole diktature proletariata. Zelenza disciplina sovjetskega sistema, ki jo je Stalin v svoji brezobzirnosti v škodo svojih popularnosti le še utrdil, bo režimu omogočila, da bo brez posebnih težav mogel v naslednjem letu uresničiti to, kar sovjetski listi zadnje čase označujejo kot »posposreno diktaturo zmognih nad nezmožnimi, navdušenih nad mladeniči, borcev nad tigari in tisti, ki se skušajo iz vsakega dela in truda izmazati«.

Ni dvoma, da so v Kremli že izdelali tako smernice kakor podrobnosti nastopajoče petletke, vendar pa načrt v celoti še ni znan in se bo najbrž še predebatiral na skupščini ruskih sovjetov zveznih republik Unije, ki se bodo zbrali v kratkem. Najtežje bo vprašanje, kako dvigniti poljedelsko proizvodnjo, ki je zaradi načrtne kolektivizacije zemlje in kmetijskega dela močno padla; tudi največji simpatizerji sovjetskega sistema morajo priznati, da bo režim v tem oziru tudi v bodoče priznaval na največje težave čisto stvarnega značaja, ki so veliko večje in neprimerno bolj vplivne, vredne nego razne desničarske struje v stranki, ki so prav neznatnega pomena in vpliva. Očitno je, da se narava kmetijskega človeka in kmetijskega dela tudi v Rusiji, čeprav je bil kmet tam stoletja in stoletja vajen ali manj robotskega dela v agrarni skupnosti, upira kolektivizmu, ki ne sme prestopiti gotove meje: tudi ruski mušič si želi več nego samo streho nad glavami svoje družine, ene krave in dveh preškovov pa perutnine in vrta, kolikor mu dovoljuje kolektivni sistem. Stvar bi se z nekoliko večjimi koncesijami gotovo več ali manj zadovoljivo rešila, če ne bi bili današnji obilniki Rusije tako fanatično zaverovani v princip kolektivizacije brez meje, kar je tembolj čudno, ker so bolševiki sicer sami v mnogih panogah življenja, kar se tiče družine, doma, osebne iniciative in podobno, spoznali, da je kolektivizem brez primernega vpoštevavanja individualnih pobud, dela in potreb navna in splošno škodljiva utopija. Da z ozirom na poljedelstvo ne odnehajo, je razlagati iz temeljno sovražnega držanja diktatorično vladajočega delavskega razreda oziroma njegovih zastopnikov napram kmetu in njegovi mentaliteti sploh: bolševiki so pač še vedno zatopljeni v sanje, da bi se mogel svet preobraziti v veliko delavnico oziroma tovarno in vsa pravezanost na zemljo, na prvobitni značaj kmetijskega človeka in na posebno obliko kmetijskega dela se jim zdi sprazna romantika, ostanek fevdalizma in religioznega praznovanja.

Vendar brez vseh koncesij ne bo šlo. Od dviga agrarne produkcije je odvisna preskrba mest in delavcev z živili. Treba je tudi dati vzporedno delavcem in takozvani domači industriji, ki ima zelo velik pomen za preskrbo poštebnih potrebščin, z življenjskimi potrebščinami. Rokodelske in domače obrti pa nikakor ne bi mogle dvigniti, če se ne da posamezniku dovolj prostora za individualno udeleževanje in individualni dobiček od dela. Sploh bo morala nova petletka bolj vpoštevati lahko industrijo in nekoliko zavrti produkcijo težke industrije, ki jo je prva petletka preko mere favorizirala. Enostranska podpora velike in težke industrije je privedla do velikega nesorazmerja v produkciji posameznih njenih panog. Vrniti se bo moralo pri izvajanju druge petletke vpoštevati, kaj in koliko more kupovali oziroma konsumirati od ruskega izvoza Evropa in sovjeti se bodo morali temeljito prilagoditi gospodarskemu položaju ostalega kapitalističnega sveta. Na vsak način je režim sklenil, da bo investicije ne samo za industrijo ampak tudi za druga dela, ki so znašala lani okoli 85 milijard rubljev, nekoliko znižal.

Kremeljski obilniki so torej prepričani, da se bo načrtno gospodarstvo na komunistični podlagi dalo brez ostanke in vsestransko izvesti s pomočjo posposrene discipline. V resnici se je sedaj začel jako oster kurz proti onim funkcionarjem sovjetskega režima, posebej na deželi, katerim se očitno, da so bodisi po svoji nesposobnosti ali po svoji strankarski mladenosti zakrivali, da so rezultati agrarne produkcije ostali pod pričakovanimi in proračunskimi številkami. Bili so pa disciplinirani tudi nekateri prav visoki funkcionarji sovjetske uprave. Posebno dalekosežna pa je najnovejša odredba sovjetov, ki uvaža strogo kontrolo nad 100 milijoni prebivalcev sovjetske unije. Sovjeti so namreč dekretirali, da mora vsak ruski državljan, ki je star nad 16 let, imeti uradno potrjeno osebno izkaznico, brez katere ne bo mogel vstopiti na dela, na stanovanja in brez katere tudi ne bo imel pravice do preskrbe s hrano. Ta odredba ni samo upravna in gospodarskega pomena, ampak ima tudi veliko politično važnost. Sovjeti hočejo imeti odsej natančno evidenco nad vsemi državljanji ogromne države in ker bo izdajanje osebni izkaznic v rokav takozvane. Gepu oziroma njenega podnagelnika Prokofjeva, zato bo režim odsej za vsakega državljanja, kam po svojem političnem mišljenju spada. Uvedba osebne izkaznice pomeni preokret v sovjetski politiki v toliko, ker so sovjeti prvi takozvani vojni vojni, letih boljševizma odpravili kot obsojenega ostanek bivšega carskega režima in so uvedli po-

Mednarodne politične smernice Roosevelta

Glavno: znižanje carin

Vojni dolg se mora plačati — Varnost pred razorožitvijo

New York, 30. decembra. Sprito negotovosti, ki vlada v Evropi glede političnega in gospodarskega programa, kateremu slediti novi predsednik USA Roosevelt, je vzbudil pozornost članek polkovnika Edvarda House v prvi januarski številki revije »Foreign Affairs«. House je namreč intimni svetovalec Roosevelta zlasti v zunanje-političnih zadevah. Ni dvoma, da njegovi nazori podajajo smernice, ki se jih misli Roosevelt napram Evropi držati, kakor hitro se bo preselil v Belo hišo.

House označuje kot temeljne smeri bodoče Rooseveltove vlade težnje, ki se s problemi, ki jih je zapustila vojna, dekončno likvidirajo in da se v svetu vpostavi zaupanje.

Evropski dolžniki plačajo lahko Ameriki deloma v blagu, deloma v drugih storitvah, deloma v zlatu (plačati pa morajo!). Amerika mora svojo carinsko politiko tako preurediti, da bodo njene investicije v Evropi zasigurane, da pa bo obenem domača ameriška industrija zaščitena pred prekomerno konkurenco. Na vsak način mora Amerika znatno carine znižati, in sicer nekatere celo zelo znatno. Zaščitna carina se mora v pravičnem obsegu ohraniti, nikakor pa se ne smejo uvajati carine, ki bi tuji uvoz onemogočevale. Ako homo pustili tuje blago v Ameriko na prodajo, ki ne bo škodovala naši lastni industrijski proizvodnji, potem bodo naši farmerji lahko zopet osvojili ino-

zeinske trge. Tako se bo njihova kupna moč okrepila in bodo zopet kupovali v večji meri proizvode domače industrije. Treba je tudi pomisliti, da zmernost carine, ki uvoz tujega blaga ne onemogočajo in preko mere ne otežujejo, državni blagajni donosajno dohodke, dočim pri prohibitivnih carinah državna blagajna ostaja prazna.

Carinska vojna, ki se je začela na vsem svetu, je sploh škodljiva. Amerikanci so po svojem sistemu visokih zaščitnih in prohibitivnih carin, ki so škodovali zlasti Kanadi, zakrivali, da se je britanski imperij zapel v carinsko enotnost. Roosevelt ima namen, da sliče mednarodno konferenco, katere naj se posvetuje o znižanju carin. Ta konferenca bi mogla pomeniti obrat v zgodovini svetovnega gospodarstva. Carinska politika posameznih držav tudi ne sme venomer skakati sicer gori dol, ampak mora biti stabilna, ker zdaj se gospodarstvo ne more pravilno orientirati in svojih načrtov za delj časa disponirati. Ta stvar se mora urediti ali na mednarodni carinski konferenci ali pa na svetovni gospodarski konferenci, ki se ima začeti kmalu leta skleniti. Na vsak način bo Roosevelt delal na to, da do te konference čimprej pride.

Veliko bolj nejasen je House, kar se tiče vprašanja povračila evropskih vojnih dolgov Ameriki. On je na vsak način za to, da Američani kot praktični poslovni ljudje vprašanje vojnih dolgov po-

magajo rešiti tako, da bo v korist, ne pa v škodo evropskega gospodarstva. Kaj pozitivnega pa House ne pove, na kakšen konkreten način misli namreč Roosevelt Evropi odplačevanje dolgov olajšati. Na vsak način tudi Roosevelt neče ničesar vedeti o tem, da bi obstajala kakšna zveza med obveznostjo Evrope, da vrača Ameriki svoje dolgeve in med reparacijami, ki jih, kakor znano, Nemčija državam zmagovalkam več ne plačuje in nikoli več plačevala ne bo. Roosevelt se tudi upira temu, da bi se vprašanje vojnih dolgov Evrope obravnavalo na mednarodni carinski ali pa na svetovni gospodarski konferenci. Tam naj bi se obravnavalo samo vprašanje cen sirovinam, vprašanje, kako bi se znižale nakopičene zaloge blaga, kako naj bi se čimbolj znižale carine, kako naj bi se odstranila kontingentizacija in druge ovire svobode trgovine, dočim mora vprašanje vojne dolga tvoriti predmet posebnih pogajanj Amerike z vsako upniško državo ali pa posebej konference o vojnih dolgovih, ki bi se pa mogla sestati šele sredi leta 1933.

V vprašanju razorožitve se Roosevelt skoraj popolnoma strinja s stališčem Francije. Države se ne morejo razorožiti, preden nimajo saj relativne sigurnosti, da se njihove meje in njihova posest ne bo napadla. Države se morajo poprej sporazumeti na političnem polju, preden se bo moglo začeti tehnično zniževanje armad in orožja.

Za sirote, brezposelne in javna dela

Belgrad, 30. dec. AA. Ministrski svet je na predlog ministra za soc. politiko izdelal pravilnik o podpiranju sirot, nezaposlenih delavcev in izvrševanju javnih del iz kredita 50 milijonov Din, odobrenega kot naknadni kredit k proračunu 1932-33.

Prvi člen se glasi:

Kredit, odobreni z zakonom o izrednih naknadnih kreditih k proračunu državnih in državnih institucij za leto 1932-33 v višini 50 milijonov, bodo služili:

1. 5 milijonov za prehrano siromakov, 10 milijonov za podpore nezaposlenim delavcem, 35 milijonov za izvršitev javnih del.

2. Razdelitev teh kreditov se bo izvršila na posamezne banske uprave tako-le:

Krediti za prehrano siromakov

dravska banovina 400.000 Din, vrbaska banovina 600.000, primorska banovina 600.000, donavska banovina 400.000, drinska banovina 500.000, moravska banovina 500.000, varždarska banovina 500.000, savska banovina 500.000, zetska banovina 500.000.

Preostanek kreditov za prehrano siromakov v višini 200.000 Din in kreditov za izvršitev javnih del v višini 500.000 Din bo uporabilo ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje za nujne podpore v nepredvidenih slučajih.

Avstrija ima srečo

Pariz, 30. dec. AA. Senat je danes na kratko razpravljal o avstrijskem posojilu, ki ga je poslanica zborstva odobrila večeraj. Počevaje zunanjskega odhoda Henry Berenger je pri tej priliki izjavil, da pristaja senat na to posojilo le pod pogojem, da se v Podunavju nič ne bo zgodilo brez soglasja s Francijo, ki je tamkaj prav tako zainteresirana, kakor drugi dve veliki državi. Senat je nato sprejel posojilo s 144 proti 68 glasovom.

Pariz, 30. dec. Odobritev avstrijskega posojila v poslanski zbornici se je tukajšnjih političnih krogih splošno pozdravljalo z zadovoljstvom, pri čemer pa večino prevladujejo notranje-politični razlogi. Pač pa Pertinax izjavlja v »Echo de Paris-u«, da to posojilo ne bo zadnje in da bo morala Francija v prihodnjih letih zopet polniti nenasično avstrijsko blogo. Avstrijske finance so v prav žalostnem stanju, ker izdaja Avstrija za svoje državno gospodarstvo dvakrat toliko, kakor Češkoslovaška, ki ima dvakrat več prebivalcev. Francija sipline nove milijarde v današnji sod. Sklepevanje na uspehe donavske konference v Stresi je samo demagogično utemeljevanje. Načrti iz Strese o evropskem sodelovanju so se že davno spremenili v dim.

Dunaj, 30. dec. Z. Avstrijska vlada bo danes ali pa jutri poslala prošnjo Franciji, da ji dovoli prednalo na odobreno posojilo v višini 30 do 40 milijonov šilingov. S tem posojilom bo Avstriji omogočena nabava deviz, in sicer od Francije 100 milijonov, od Italije 30 milj., od Holandske 10 milj., od Švice 10 milj., od Švedske 5 milj. in od Nemčije

banov. 600.000, savska banov. 400.000, teritorij mesta Belgrada 300.000 Din.

Krediti za podpore brezposelnim

dravska banovina 1.800.000 Din, vrbaska banovina 600.000, primorska 900.000, donavska 1.300.000, drinska 800.000, moravska 800.000, vrbaska 700.000, zetska 600.000, savska 2.000.000, teritorij mesta Belgrada 500.000 Din.

Krediti za javna dela

dravska banovina 4.000.000 Din, vrbaska banovina 4.000.000, primorska 4.000.000, donavska 2.500.000, drinska 4.200.000, moravska 3.500.000, varždarska 3.800.000, zetska 4.500.000, savska banovina 4.000.000.

Preostanek kreditov za prehrano siromakov v višini 200.000 Din in kreditov za izvršitev javnih del v višini 500.000 Din bo uporabilo ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje za nujne podpore v nepredvidenih slučajih.

Masaryk obel

Praga, 30. dec. AA. Predsednik češkoslovaške republike, Masaryk, je lahko obel. Zdravniški bilten pravi, da predsednik ni prizanesla epidemija gripe, toda simptomi ne napovedujejo nevarnosti. Temperatura je srednja in so zato zdravniki predsedniku svetovali naj ostane doma.

Nemčija se oborožuje

Pariz, 30. decembra. AA. Iz Berlina poročajo: Razen oklopnice »Deutschland« bodo Nemci spustili v morje prihodnje leto še drugo oklopnico, ki bo nadomestila oklopnico »Lotharingen«, in tretjo, ki bo nadomestila »Braunschweig«. Le-to so začeli delati 1. oktobra t. l. Četrto oklopnico bodo dali v delo leta 1934. Zaradi slabega finančnega položaja bo nemška vlada izvedla pomorski gradbeni načrt v dveh delih: v prvi etapi bo izmenjala štiri najstarejše oklopnice, v drugi pa štiri druge oklopnice in tri križarke, kar ji dovoljuje versajska mirovna pogodba.

rajo oziroma istakajo kakor bivši carski režim koncentrirajo daleč v Azijo in tako obenem kolonizirajo puste pokrajine z ljudmi, ki so jim v političnih centrih neljubi, se razume samo po sebi. Imamo torej v novi naredbi veliko negativnih pa tudi pozitivnih strani; med slednje je posebno šteti možnost, da se prepreči breznačrtni narastek prebivalstva mest in da se deželi vrnejo ljudje, ki bodo kljub svoji politični nezanesljivosti imeli na deželi boljše možnosti gospodarskega udejstvovanja — saj se politično danes v Rusiji udejstvovanje policije ne more politično udejstvovati niti — meš.

Končni nauk iz vsega tega: svoboda je vedno manj na svetu, pod diktaturo sovjetov pa gotovo najmanj. Res — prevrednotenje vseh vrednot, revolucija do dna. Kaj se bo konkretno iz tega? Svetovno moravljike ali anarhija ali resničen preporod po popolni katarzi? —x—

Senator De Jouvenel, katerega je francoska republika imenovala za svojega poslanika v Rimu. De Jouvenel je navdušen pristaš francosko-italijanskega zblizanja.

Registracija našega prijateljskega pakta s Francijo

Zeneva, 30. decembra. AA. Danes se je v tajnistvu DN izvršila registracija pogodbe o prijateljstvu in gozdila o arbitraži med francosko republiko in kraljevino Jugoslavijo. Ti pogodbi so obnovili t. l. in veljata 5 let, računaječ od 2. decembra 1932.

Važno zasedanje v Moskvi

Berlin, 30. dec. Z. Po vesteh »Berliner Tageblatt« iz Moskve se je sestel centralni komite komunistične stranke kot vrhovni gremij državne suverenosti k izredni plenarni seji. Ne samo dnevi red tega zasedanja, temveč tudi okolnost, da se zasedanje sodelavci vrši, držijo v strogi tajnosti. Na zasedanju bo imel Stalin govor, kateremu sovjetski politiki pripisujejo velik pomen. Stalin bo dočel novi kurz in sporočil termin za sejo sovjetskega kongresnega sveta, ki bo odgledana za nekaj dni ter se bo potemtakem vršila v začetku januarja. Javnost bo morda šele po nekaj tednih zvedela, kakšni sklepi so bili storjeni na tej seji, na kateri bo brez dvoma ponovno utrjen Stalinov položaj.

Poljsko-ruski sporad v zraku

Bukarešt, 30. dec. Z. Po vesteh iz Hotina je na poljsko-romunsko-ruski tromeji prišlo do ostrega spopada med poljskimi in sovjetskimi letalci. Neko sovjetsko letalo je letelo nad poljskim ozemljem, vsled česar so se letalo dvignila tri poljska letala in pričela zasledovati rusko letalo. V zraku je prišlo do borbe. Takoj so se s sovjetskimi letalci dvignila tri letala ter hotela pomagati napadenemu pilotu. Po daljši borbi je Poljakom uspelo, razvretili sovjetsko letalo. Pri padcu je pilot umrl. Druga tri sovjetska letala pa so se vrnila na rusko ozemlje.

Zlato roma v Americo

New York, 30. decembra. Z. Po najnovejšem poročilu Federal Reserve Bank prihajajo sedaj v Ameriko neprestano nove pošiljke zlata. Iz tega poorel je razvidno, da so velike pošiljke prišle v Ameriko iz sledečih držav: iz Anglije 24,8 milj., iz Francije 9 milj., iz Nizozemske 2,6 milj., iz Indije 1,39 milj. in iz Kanade 1 milj. dolarjev. Razen tega je vpisano v dobro Federal Reserve Bank v inozemstvu skupaj 22 milj. dolarjev. Nadalje je prišlo še iz: Francije 3,42 milj., Indije 1,22 milj. in Anglije 898.000 dolarjev v zlatu, prav tako iz Japonske. Iz Amerike v zlatu tega tedna ni bilo izvožen nobeno zlato.

Liparski tabor opuščen

Rim, 30. decembra. Uradno se poroča, da bo 10. jan. 1933 konfalijski tabor na otoku Lipari razpuščen.

Sadovi popolne politične podivjanosti v Nemčiji

Zopet umor fašistične „Fehme“

Dresden, 30. dec. V gozdu pri Dresdenu so našli te dni umorjenega člana napadalnega oddelka nar. soc. stranke. Truplo so po umoru vrgli v vodo. Preiskava je dognala, da je bil Hentzsch barbarsko umorjen s tremi strelami. Strel, ki je šel skozi pljuča in je pretrgal glavno žilo, je povzročil Hentzschevo smrt. V truplu umorjenca so našli pri obdukciji strel. Drugi strel, ki je našel predel hrba, so našli v obleki na mestu, kjer je krog izšla iz hrba. Smrt Hentzscheva ni ustvarila velike utopije, temveč je bil povzročil strel v pljuča.

Trije člani napadal. oddelka Schenk, Fränkl in Weitschik, ki so umorili Hentzsch, se nahajajo na južnem Tiralskem v Boznu. O begu, o sučeri in o predpripravi in pomoči, ki so jo begunci dobili, je preiskava že marsikaj razsvetlila. Tudi nevesta glavnega storilca Schenka, katerega brat je bil med tem aretiran, je izginila ter odšla najbrž v Bozen. Saški pravosodni minister se bo še danes obrnil na zunanji urad v Berlinu s prošnjo, da naprosi pri italijanski vladi za izročitev po-

beglih članov napadalnega oddelka nar. soc. Kakor znano, je mati umorjenega Hentzsch izjavila, da pri pogrebu svojega nesrečnega sina ne želi videti niti vencev nar. soc. stranke niti članov napadalnih oddelkov. Radi tega je odsek napadalnih oddelkov v Dresdenu izjavil, da bo prepovedal svojim članom vsako uradno udeležbo pri pogrebu.

Mož, ki je po vseh indicijah oddal smrtni strel na Hentzsch, je prejšnji nadlovce Rudolf Schenk, ki je služil pri pehotnem regimentu št. 10 v Dresdenu. Njegovi predstojniki so pred približno dvema leti ugotovili, da je Schenk proti predpisu vstopil v napadalni oddelke nar. soc. stranke, kar je vojakom prepovedano. Radi tega so ga poklicali na odgovor.

Schenka je najbrž izdal vojaškim oblastvom umorjeni Hentzsch. Zaradi tega ga je najbrž sodilo tajno sodišče, tako zvana »Fehme« narodne socialistične stranke in ga obsodilo na smrt. Obsodbo je najbrž izvršil Schenk. Ko je še tekla vojaška obravnava proti Schenku, je objavil le-ta

v nar. soc. listu stroje zaročitev, ki je je opremil z nar. soc. znakom: s kljukastim križcem (Hakenkreuz). Vojaško sodišče ga je v prvi instanci obsodilo, v drugi pa oprostilo.

Kako bodo sprejeti iz Nemčije pobegli nar. soc. v Italijo, se lahko vidi iz poročila narodnega socialističnega člana, in sicer na Lidu. Via Chipro 30. Vodja tega oddelka je Brand. Mož se je obrnil nanj. Takoj ga je vprašal, kaj je šlo. Ko je na to vprašanje odgovoril z začudenim: »Nič« in ponovil prošnjo, da bi mu prekrbeli delo, je moral predložiti svoje dokumente. Mož je dobil 150 lir ter so ga poslali k voditelju gospodarske skupine v Benetkah. Od njega je zvedel, da se v Milanu nahajajo že narodni soc., ki imajo razne važne funkcije. Nadalje je tudi zvedel, da se v Boznu v hotelu »Zum Pfau« nahaja dom napadalnih oddelkov, kjer biva 30 mož ter skrbijo za in jih vzdržujejo nar.-socialistična stranka.

Promet s srebrnim denarjem in pošta

Glede na članek g. dr. Frana Windischerja »V promet s našim srebrnim denarjem« v dnevniku »Jutro« št. 280 z dne 1. decembra 1932 smatra Dravska direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani za potrebno, da objavi pojasnilo, v katerem konstatira, da se je Poštna uprava v dravski banovini borila in se še bori vsa leta, odkar je prišel v promet kovani denar, z neverjetnimi težavami, kako bi ta denar spravila med ljudi in kako bi se ves izdani denar ne zbiral spet v njenih blaginjah. Vsa opažanja teh let pa so dovedla vselej do istega uspeha: da je namreč v dravski banovini preveč kovane denarja, da se ga prebivalstvo brani in da ga zato mnogo preveč leži mrtvega v poštnih blaginjah. Zato bi bila poštna uprava hvaležna, ako bi se ji javili konkretni primeri, v katerih krajih primanjkuje kovane denarja (niklastega ali srebrnega), bodisi zato, ker ga je res premalo v tistem kraju, bodisi zato, ker ga ljudje spravljajo in skrivajo. Takoj bi namreč poslala pristojni pošti poljubno množico kovane denarja.

Zal so dosedanja izkustva — ugotavlja poštna direkcija — v tem pogledu docela negativna. Skokaj vse pošte je še pod težo preobilice kovane denarja in vse navajajo isti vzrok, da se namreč prebivalstvo brani kovane denarja. Temu se da sicer hitro pomagati: Stranka mora prevzeti določeno količino drobnja, toda to pomaga samo začasno. Še isti dan zneso namreč stranke vse na pošti prejeti kovani denar nazaj na pošto. Posebno trgovci tako delajo. Druge stranke, zlasti kmečko ljudstvo, ki nimajo toliko vplačil na pošti, se pa iznebe na pošti prejetega kovane denarja na ta način, da ga zakupijo ali zamenjajo pri trgovcih, le-ti pa ga prinesejo vsakem svojem vplačilu do maksimalnega zneska spet na pošto.

Tudi ni pišec upošteval važne okoliščine, ki je za pošto upravo usodna. Stranka sme namreč vplačati srebrnega denarja po 10 in 20 Din na pošti pri enem vplačilu v neomejenem znesku, torej lahko za 100.000 Din, med tem, ko sme pošta dati stranki takega denarja pri enem izplačilu samo do 500 Din. Zato je neizbežno, da se mora kovani denar kupiti v poštnih blaginjah, na mestu da bi prišel res med širše sloje ljudstva, kar poštna uprava najbolj želi. Toda proti temu je poštna uprava brez moči, ker določa tako razmerje v plačevanju in izplačevanju srebrnega denarja zakon o kovanju srebrnega denarja po 10 in 20 Din z dne 28. novembra 1931 (Zl. 2).

Prav tako je treba upoštevati težo kovane denarja. Ne more se obenemti pismonoša, ki mora imeti denar v zaklenjeni torbi, poleg vseh drugih pošilk, izročeni mu v dostavo, še z več kot deset kilogramov kovane denarja.

Originalen predlog

Newyork, 30. dec. AA. Znani gospodarski strokovnjak, Northon, je predlagal družbi za znanstveni napredek, naj bi odsej električni dolar bil podlaga denarstva in ne več zlato. Nova denarstvena podlaga bi slonela na električnih napravah vsega sveta. Ta podlaga bi odstranila sedanjo slabo razdelitev zlata.

Šoštani

Proračun šoštanjske okoljske občine je za 30% nižji od lanskega. Izkazuje 82.469 Din dohodkov in izdatkov. Posamezne postavke so sledeče: uprava 12.900 Din, redarstvo 1800 Din, javne naprave 10.500 Din, zdravstvo 2150 Din, socialno skrbstvo 9220 Din, šolstvo 41.200 Din.

Sadarska podružnica je imela na Štefanovo redni občni zbor, ki je bil prav dobro obiskani. Na običnem zboru so bili sprejeti nekateri važni sklepi, tičijo se sadarske; posebno izpreno je članstvo razpravljalo o sadnem izboru in sortah za naš sadni okraj. Pri volitvah je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik Ivan Košan (Družmirje), podpredsednik Ivan Melanšek (Lokovice), tajnik Miha Škruba (Topolšica), blaginjak Franc Sović (Ravne).

Šoštanjani umirajo. V četrtek zjutraj je umrl Hubert Orel, trgovec na kralja Petra trgu. N. p. v. m.

Pariz in Berlin želita sprave

Berlin, 30. dec. Podpis dopolnila k trgovinski pogodbi med Nemčijo in Francijo iz 1. 1927 in posebnega dogovora glede deviznega prometa je značilen za sedanje politične odnose med obema državama. Vse kaže, da je napetost med obema državama silno popustila. Nemška diplomacija smatra, da bo novi francoski ministri predsednik Paul Boncour imel mnogo več razumevanja za nemške zahteve kakor Herriot. Posebno ugoden vtisk je v Berlinu napravila vest, da si je Boncour kot zunanji minister vzbral za svojega sodravnika g. Petra Cota, znanega radikalnega socialističnega člana, ki je odločen zagovornik sporazuma z Nemčijo. Pierre Cot je šel v svojih koncesijah napram Nemčiji tako daleč, da ga je moral Herriot na kongresih radikalne stranke večkrat pozvati k redu, češ, naj se ne vdaja utopijam in naj bo v svojih izjavah bolj realen.

V tukajšnjih političnih krogih sodijo, da je pričela francoska javnost bolj mirno razprav-

ljati o vprašanju odnosov do Nemčije in da je javno mnenje čedalje bolj naklonjeno Nemcem. V tem smislu poroča n. pr. »Germania« iz Pariza. V Berlinu računajo, da se bo Francija pokazala spravljivo posebno, ko pojde za vprašanje varnosti v zvezi z razorožitvijo. Francija da želi, da bi se razčistil vsaj problem političnih odnosov do Nemčije in da bi se pogajanja ne omejila na posamezne sporne točke.

Na mesto sedanjega poslanika v Parizu Köstnerja naj bi bil imenovan von Papen, ki uživa v Franciji radi svoje francoske vzgoje in prijateljskih zvez v Franciji velike simpatije. Simptomatičen je tudi članek, ki ga je priobčila »Vossische Zeitung«, list je znan po svojih zvezah v zunanjem ministertvu. V glavnem razvija že navedene misli o zblizanju s Francijo in dodaje, da je to vprašanje še vedno glavno mednarodno vprašanje v Evropi, ki ga je čimprej treba rešiti. Zdi se, da tudi v Berlinu želijo, da bi prišlo do zblizanja s Francijo.

Nj. V. kralji na francoski razstavi

Belgrad, 30. dec. 1. Danes dopoldne ob 11 je Nj. Vel. kralj s knezom Pavlom obiskal francosko razstavo v umetniškem paviljonu, kjer sta se mudila celo uro. V njunem spremstvu sta bila prvi kraljev adjutant general Ječmenič in maršal dvora Dimitrijevič. V paviljonu je Nj. Vel. kralja in kneza Pavla čakal francoski poslanik Naggiar in zastopnice odbora Cvete Zuzoričeve.

Poštne hranilnice izplačujejo vloge brez omejilve

Zagreb, 30. decembra. AA. Poštna hranilnica objavlja: V zvezi s pogostimi telefonskimi vprašanji objavljamo, da Poštna hranilnica kot državni denarni zavod sploh ne spada pod uredbo o ureditvi izplačila vlog pri denarnih zavodih z dne 26. decembra 1932 leta (gl. 14 uredbe). Poštna hranilnica bo tudi v bodoče opravljala najkulantnejše vsa izplačila.

Belgrad, 30. dec. 1. Ministrski svet je na predlog trgovinskega ministra dovolil, da se sme Čačanska oblastna banka poslužiti zakona o zaščiti kmetov. Enako dovoljenje so dobile Srbska kreditna banka in Štedionica d. d. v Beli Crkvi, Srbska zadružna banka d. d. v Sarajevu, Gradska štedionica v Zagrebu in Srbska banka v Zagrebu.

Zagreb, 30. dec. 1. Banski stol v Zagrebu je v celoti potrdil razsodbo sodnega stola v Zagrebu, s katero sta bila Šaban Šabanović in Vojislav Katanić, znana napadalec na zagrebskega odveta dr. Milana Budaka, obsojena vsak na tri leta strogega zapora.

Podgorica, 30. dec. 2. Letos bo preteklo 25 let, odkar je bila v Podgorici ustanovljena gimnazija, ki je danes, kar se tiče števila dijaštva, ena največjih v državi. Ravnateljstvo naproša, da se mu do 15. jan. 1933 prijavijo vsi bivši gimnazijski gojenci. Podatke potrebuje za gimnazijski letopis, ki ga namerava izdati ob svojem jubileju.

Opozorilo!

Ljubljana, 30. dec. AA. Blagajna Poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, bo v soboto 31. t. m. zaradi letnega zaključka poslovala za stranke le do 12 popoldne.

Nemčija v valu komunizma

Komunizem zajema že vse sloje meščanstva - Vzroki in posledice komunističnega naraščanja

Berlin, 26. dec.

Zadnje državnozbornske volitve so nemškimi komunistom prinesle 100 mandatov. Komunisti so se s tem rezultatom postavili pred nemški narod kot tretja najmočnejša nemška politična stranka, dočim je dozdaj dolgo zavzemal to mesto nemški katoliški centum.

Ta silni porast skrajnih revolucionarjev navdaja tukajšnje kroge z veliko skrbjo. Ako se val političnega defetizma v nemškem narodu nadaljuje z isto postopico, ne bo več trajalo dolgo, da bo Berlin le še politična ekspozitura Moskve. Dosedanja elementi logičnega političnega opravičevanja komunistične nevarnosti izginjajo pod dokazi vsakdanjih novih pojavov. Tolikokrat interpretirana kriza in beda sta v nemških masah že zdavnaj storili svoje in tip novega modernega beraštva, ki se naziva brezposelnost, je že zdavnaj zabrisala razliko med bivšimi berači in današnjimi predstavniki meščanstva.

Komunizem namreč danes nemškim masam postaja zmiraj bolj in bolj nekaj najmodernejši in najpopolnejši tip političnega izživljanja. Če je bil v Srednji in Zapadni Evropi komunizem predvsem političen izraz zlasti proletarijata, se klientela nemškega komunizma zbira iz vseh slojev in stopenj sodobne nemške družbe. Psihološko se ta pojav zojuje predvsem na ono tradicionalno osobino nemške duševnosti, ki stremi in se izživlja zmiraj v onem »Drangu« (težnji) za vsem, kar je novo, če tudi je radikalno le na zunaj, v etičnih vrednotah pa naravnost obupno. Že proti koncu devetnajstega stoletja so vsi nemški filozofi, slutili to nastojenje bodoče nemške družbe. Katastrofa nemškega naroda je iz Nemčije ustvarila objudljeno deželo za vse eksportne ideje občečlovečanskih formul in izgubljeni nemški ideal gigantskih gospodarsko-političnih zasnov se danes izživlja šele v romantičnih halucinacijah nemškega komunizma.

Zadnje mesece je nemški narod živel pod dojmom, da revolucija v Nemčiji visi le še na nitki. Hitler izgleda, da je zadnji čas izgubil korajžo, da bi potegnil nož iz nožnice. Berlinski prometni stroj je dokazal, da so komunisti in nacionalni socialisti v obračunavanju s startim ali kapitalističnim redom v Nemčiji edini. Popolna navidezna politična in ideološka brezizraznost berlinske politične vsakdanjosti še danes vsiljuje mučno zavest revolucionarne neizbežnosti. Revolucija bi nosila oznako tistega, ki bi prvi začel. Hitler je zbežal s široko pozornice

Revolucija v Spaniji se pripravlja

V Barceloni našli 1000 bomb

Madrid, 30. dec. tg. V Barceloni, kjer so sedaj napadi in ropi zopet na dnevnem redu, je v zadnjih dneh izšla policija številne hišne preiskave in našla mnogo bomb. Ob priliki neke eksplozije je našla policija v madridskem predmestju ogromno zalogo 1000 bomb, mnogo karabink, municije in dinamita. Verjetno je, da je policija izsledila veliko-ulezno teroristično organizacijo. V bližini so našli pri kokuših še 60 bomb in pločevinasto kaseto, v kateri so bili dokumenti o komunistični organizaciji, razpleteni po vsej Spaniji. Iz teh dokumentov so posneli, da se je imela v najkrajšem času začeti splošna železnišarska stavka, potem pa naj bi izbruhnil prevrat. Po dokumentih, ki so jih našli, so v zaroto zapleteni tudi častniki in moštvo redne vojske. Bilo je že mnogo oseb aretiranih. Ministriški predsednik je izjavil časnikašem, da je s tem, ker je bil odkrit komplot v taborišču španskih čet v Maroku, dokazano, da so monarhistične skupine pošiljale denar za upor.

Narodi ob Donavi, sporazumite se!

Podonavje zopet na dnevnem redu

Zeneva, 30. dec. V okolici Zveze narodov je zbudil precejšnjo pozornost članek bivšega madjarskega državnega podtajnika prof. Elemerja Hantos o podonavskem vprašanju, ki ga je priobčil tukajšnji list »Journal des Nations«. Profesor Hantos je znan po svojem prizadevanju, da bi prišlo do osnovanja podonavskega gospodarskega bloka in tudi po posredovanjih, ki jih je imel pri prizadetih državah.

Članek nosi alarmanten naslov »Obdonavski narodi, sporazumite se!« Članek trdi, da so razne mednarodne konference v Zenevi, Londonu, Lozani in Stresu pokazale, kako nujen je gospodarski problem v Podonavju. Toda prav na podlagi rezultatov teh konferenc so podonavske države prišle do zaključka, da si morejo same pomagati in da morajo same dati pobudo za sporazum. Rivaliteta velesil v Podonavju samo škoduje končni rešitvi tega problema. Male države so samo igrača v rokah velesil, ki se v ostalem nočejo spuščati v jedro vprašanja. Edino male države si lahko pomagajo, toda odgovoriti se morajo egoizmu in politiki prestiza. Treba je ustvariti široko gospodarsko področje in ne čakati, da bodo ostanki padli z bogate mize velikih držav.

Nikakor ni upravičen strah, da gre za obnovo avstrijske monarhije. Nikdo ne misli na obnovo starega političnega sistema. Gre samo za gospodarsko organizacijo. Zato pa so potrebne žrtve malih držav, ne velikih. Treba pa je pridobiti tudi velesile za nov gospodarski naert. Avstrija naj bi prepričala Nemčijo o potrebi podonavskega bloka, Madjarska Italijo in Češkoslovaška Francijo, Nem-

čija, Italija in Poljska naj dobijo jamstvo, da se njihova trgovinska svoboda v Podonavju ne bo kršila. To jamstvo bi bilo dano v pogodbi s podonavskim blokom; da se carine, ki zadevajo bližnje države, ne bodo povišale.

Končno apelira članek še enkrat na dobro voljo vseh podonavskih držav, kajti edino na ta način se more srednja Evropa rešiti iz sedanje gospodarske stiske.

Glas znanega finančnika

Pariz, 29. decembra. Znani petrolejski magnat Kessler je podal poročevalcu »Agence Economique & Financiere« izjavo o zaključku petrolejske konference v Parizu. Bolj zanimiva je mesta, kjer govori Kessler o splošnem gospodarskem položaju in tudi o podonavskem vprašanju. G. Kessler zanika, da bi bila sedanje krize kriva nadprodukcija, pač pa je kupna moč konsumenta tako padla, da skoraj nič več ne kupuje. Treba je enkrat za vselej rešiti vprašanje medzaveznih dolgov. Ugledni gospodarstvenik ne upa, da bi prišle države do spoznanja, da je treba odpraviti carine. Sam bi smatral za velik uspeh že to, da bi se carine ne povišale. Proučiti je treba in končno rešiti tudi problem obdonavskega gospodarskega bloka. Treba je spoznati, da vendar ne gre za obnovo avstro-ogrške monarhije, pač pa samo za osnovanje novega gospodarskega sistema ob Donavi. Nujno je potrebno sklicati svetovno gospodarsko konferenco. Krize bi bilo kmalu konec, ko bi se kapitali zopet vrnili iz blagin in investirali ter bi se na ta način povečal denarni obtok.

Drobne vesti

Pariz, 30. dec. AA. Predsednik vlade Paul Boncour odpotuje jutri popoldne v Ville d'Avray, kjer se bo vršila svečana proslava 50-letnice smrti predsednika republike Gambette. Predsednik vlade bo položil šopek cvetlic na vnožje spomenika velikega tribuna in bo pri tej priliki imel govor.

Cuenca, 30. dec. AA. Iz Priega poročajo, da se je odtrgala skala, na kateri so stale klavnice, osnovna šola in neka stanovanjska hiša na pobočju gore. Skala je zgrmela v dolino in odnesla s seboj vse tri hiše. Človeških žrtev ni, pač pa je pobilo mnogo živali na dvoriščih.

Newyork, 30. dec. AA. Iz Fort-Huachuca v državi Arizoni poročajo, da je tam nenadoma zblaznel neki črnski vojak, ki je ubil dva stotnika ameriške armade in njuni ženi, nevarno pa ranil nekega poročnika. Vojaki so blazneža pobili s puškami.

Dunajska vremenska napoved: V dolinah bo po večini oblačno, na gorah pa se bo polagoma začelo oblačiti, morebiti bo tudi nekoliko novega snega.

Romunski prestolonaslednik bolan

London, 30. dec. »Reuter« poroča, da so bukareški zdravstveni krogi vznemirjeni radi zdravstvenega stanja 11-letnega prestolonaslednika Mihaela. Deček je izredno debel za svoja leta in se težko premika. Predpisana mu je bila dijeta in švedska gimnastika, a vse doslej še ni nič izdalo. Mišičje princa je slabo in ne reagira dovoljno. Sklenjeno je, da se skliče konzilij specialistov.

Za širjenje francoske kulture

Pariz, 30. decembra. AA. Davišnji »Journal« poroča, da bo v začetku prihodnjega leta v predsedništvu francoske vlade ustanovljen odsek za francosko prosvetno delo v inozemstvu. Za vodjo tega oddelka bo imenovan Pierre Cornin, ki je 12 let vodil informacijsko službo Društva narodov in ki je pred kratkim to mesto zapustil.

Atene, 30. dec. AA. Ker se je pogreznila zemlja, so Korintski prekop zaprli za plovbo.

Desetletnica smrti Ludovika Tomažiča

So ljudje, ki ti takoj ugasnejo v spominu, so pa ljudje, o katerih misliš, da jih boš srečal vsak hip in ti je še vedno živo v spominu njihov glas, korak in pogled, so ljudje, ki si jih nadomestil z drugimi, so pa takšni, ki jih vsak čas, pri vsakem posvetu in delu pogrešaš.

Pokojni Ludovik, ki se je poslovil od nas na Silvestrovo pred desetimi leti, je bil takšen javen

delavec. Še po desetih letih ni njegova vrzel zamašena, še po desetih letih čaka njegovo kladivo vednega gospodarja. Mladinski organizator in prosvetni ljudski delavec v Prosvetnem društvu pri Sv. Petru v Ljubljani se je žrtvoval za ideale pravega katolika Slovence, kakor se redko kdo pri nas; njegova nesebična prijaznost, ljudomilost in postržljivost je bila živ zgled vsej okolici. Kot družinski oče skrben in marljiv, kot nadfktor v Jugoslovanski tiskarni strokovno na višku in brezpopojno zvest, tako tudi je bil kot javen delavec požrtvovalen do kraja. On ni poznal ne svoje osebnosti koristi niti se ni odmaknil od svojih načel za las. Ako mladina išče vzorov za svoje poti, vzorov za svoje versko življenje in za svoje javno delo, ji ni treba iskati v daljavi, samo ob imenu pokojnega Ludovika naj se ustavi, da vidi, kaj zmore mož poštenjak, ko bije boj za svoja vzvišena načela, ko ustvarja samo radi ideje sme. Ni čuda, da nas še danes zaboli srce, ko se ga spomnimo, ni čuda, če še danes upaš, da ga boš srečal na cesti.

Šentpetersko prosvetno društvo v Ljubljani, posebno njega fantovski odsek, ni mogel spregledati te obletnice smrti dolgoletnega predsednika, draga brata in tovariša Ludovika. Prosvetno društvo je smatralo najlepše počastiti spomin tega dne s tem, da moli za blagor in pokoj veliki duši. Zato se vrši v ponedeljek 2. januarja ob pol 7 zjutraj v cerkvi sv. Petra slovesna maša zadušnica. K tej cerkveni slovesnosti vabi društvo vse svoje člane, posebno one, ki so osebnost poznali Ludovika, pa tudi mlajših članov dolžnost je, da počaste spomin svojega velikega prednika in se v polnem številu udeležijo zadušnice. Vabljeni so pa tudi vsi mnogostevilni prijatelji in znanci, ki so poznali pokojnika.

Pogreb vojaškega duhovnika Franca Pavliča, ki je bil prepeljan iz Belgrada v Ljubljano, bo danes 31. decembra ob 2 popoldne iz mrtvašnice Zavetišča sv. Jožefa na Vidovdanski cesti 9 na pokopališče Sv. Križa.

Slovo duh. sv. J. Rihtaršiča

Dolsko, 28. decembra.

Na Štefan dan popoldne po službi božji se je na povabilo g. župana vršila v tukašnjem prosvetnem domu poslovitev župljanov od svojega dotedanjega blagega dušnega pastirja, duhovnega svetnika pref. g. Janeza Rihtaršiča, ki odhaja iz zdravstvenih ozir-rov na svoje novo mesto v Bukovščico v divni Gor-renske.

Udeležilo se je te ganljive poslovitve toliko ljudstva iz vse šenthelenske župnije, da je bila prostorna družbena dvorana nabit polna. Tisoč duš broječa fara se je zavedala, da dolguje svojemu se-danjemu vzornemu duhovnemu pastirju za njegovo dolgoletno delovanje veliko hvaležnost.

Na fast vrlenu in mnogozaslужnemu dušnemu pastirju ter ljubljenu svojemu duhovnemu očetu so se vrstile lepe deklaracije ljubkih šolar, zahvale in poslovitve Marijine družbe, ki je poklonila svo-jemu iskreno ljubljenu voditelju prelep dar, ga-silskega društva v Senožetih, cerkvenih ključarjev, g. župana Kokalja in dr.

Nato je govoril slavnostno besedo g. K. Igljč, žolski upravitelj v p., predsednik kat. akcije in treznostne družbe. V ganljivi besedi je točno opisal 24 letno vzorno delovanje dušnega pastirja svetnika Rihtaršiča v šenthelenski župniji, posebno pa po-udarjal njegovo požrtvovalnost in neutrudljivost za dobrobit svoje obširne fare. Skraj četrt stoletja je opravljal ob nedeljah in praznikih dvojno sv. mašo, obakrat z govorom. Slovel je kot izborn, poljuden cerkveni govornik, poučeval z najboljšimi učnimi uspehi kot katehet v domači in v eno uro oddaljeni ljudski šoli. Bil je vzoren voditelj Marijine družbe, goreč spovednik in častilec presv. Rešnjega Telesa. V cerkvah v župni in podružničnih, sta vladala po njegovih zaslugi red in anažnost, s kora je donelo krasno petje, iz zvonika pa se razlegalo ubrano zvonenje. Bil je gospod izborn in moder upravitelj cerkvenega imetja, posojilnice in hranilnice ter še drugih zadrug. Vsa fara ohrani vzornega, požrtvo-valnega gospoda v trajnem hvaležnem spominu, moža, ki je žrtvoval vse svoje moči v njen pravi napredek. Čaka ga obilno plačilo!

Po teh krasnih besedah priznanja, hvaležnosti in globokega spoštovanja je hotel g. svetnik sprego-voriti prisrčne besede zahvale, toda beseda mu je onemela ... polile so ga solze, ljudstvo po dvorani pa je zaplakalo ...

On je bil ljubeči oče vseh svojih faranov! In to ljubezen mu je ljudstvo vračalo v polni meri. Ko se je gospod danes zjutraj po sv. maši odpeljal na

Požrtvovalno in obsežno karita- tivno delo v Mostah pri Ljubljani

Moste, 30. decembra.

Moste pri Ljubljani so vprav tipična proletar-ska občina. Nekaj malega je še kmetiškega življa, nekaj obrtnikov in nižjih nameščencev, vse ostalo je pa delavstvo in seveda izpostavljenost vsem kri-žem in težavam, ki tarejo danes delavstvo. Tukašnja kemična tovarna je ustavila obratovanje že pred par tedni, druge tovarne in podjetja ga pa omejujejo vedno bolj, zato je brezposelnost vedno večja, beda pa ponekod vprav nepopisna. Rodbine s 4-6 otroci so sploh brez vsakega zaslужka, ponekod je v vsej rodbini zaposlena le — mati, v tretjem kraju obe kake ure zaposlen, težko bolna mati priklenjena na posteljo, majhni otroci pa prepuščeni samim sebi itd. Ni čuda zato, da je intenzivna pomožna akcija malo-kje na Slovenskem tako zelo potrebna, kot ravno v Mostah, kajti gnotno trdnjeh je le prav neznatno število.

Največjo bedo sta do letošnje jeseni za silo tešili še Vincencijeva in Elizabetna konferenca pod vodstvom požrtvovalnega g. ravnatelja Kocmurja in ge. Dolničarjeve, toda letošnji jesen je bilo treba pritegniti k pomožni akciji prav vse kar krščansko misli in čuti, kajti od občinske uprave slišimo pač mnogo lepih besed, dočim kakih dejanj ni videti nikjer. Kljub temu, da nekatere prav zadovoljivo situirane hiše kaj rade zaklepajo hišna ali vrtna vrata, kadar slutijo prihod nabiralec, pa moramo vendarle v čast ogromni večini Moščanov priznati, da si pogosto pritrga od ust, samo da spravi skupaj velike vsote, ki gredo danes pri nas za reveže. Obe konferenci sta 15. t. m. odprli v tukašnjem »Ljud-skem domu« posebno ljudsko kuhinjo, v kateri do-biva že sedaj brezplačno hrano 20 do 30 revežev dnevno, slabo plačani delavci pa lahko dobe tudi kosilo za 3 Din. To važno dobrodelno ustanovo vodi g. Kristan s pomočjo dveh sester, stroški se pa kri-jejo iz prostovoljnih prispevkov in s prodajo list-kov. Med dobrotniki kuhinje moramo omeniti po-sebno Vzajemno zavarovalnico in pa bivšega dolgo-letnega našega župana g. Oražma. Zlasti opozarjamo vse Moščane na listke. Med današnjimi prosjaki je toliko takih, ki zlorabljajo dobrodelnost, da so listki

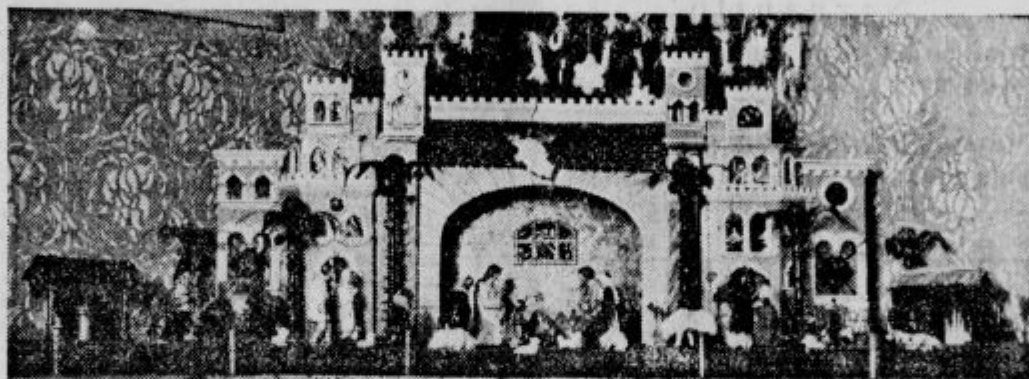
pravi blagoslov, saj z njimi podpremo res prave reveže, kajti pijanci in nepridipravi se hiš, kjer dajejo listke, skrbno izogibajo. Nujno zato vsakomur priporočamo, naj jih uvede; dobe se v Mladinskem domu in pri prodajalcu. Razen tega pa skrbita obe konferenci po možnosti še nadalje za revne družine, saj je samo Vincencijeva konferenca nakazala za božič živil za 3500 Din, vsega je pa izdala v pre-tekletem letu za okroglo 25.000 Din podpor v denarju in blagu.

Druga prevažna dobrodelna institucija je sale-zijanski Mladinski dom pod vodstvom g. ravnatelja dr. Blatnika, ki je namenjen sicer v prvi vrsti vzgoji mladine, a vrši v prav veliki meri tudi dobrode-lnost. Za lanski božič je obdaroval 253 otrok z obleko in obutvijo, v veliki noči je razdelil 20 parov novih čevljev, za Miklavža je obdaroval 250 otrok z jestvi-nami, v sredo, dne 4. januarja popoldne pa priredi bogato letošnje božičnico. Za kritje teh velikih žrtev priredi v terek in v sredo posebne kinopredstave, za katere se bodo prodajale vstopnice tudi po hišah. 1. decembra se je vršila taka predstava v prid ljud-ske kuhinje, spomladi je pa prispeval dom večji znesek za brezplačno mleko revne šolske mladine.

Tudi moščanska šola se pod vodstvom g. upra-vitelja J. Grada požrtvovalno trudi, da bi omilila silno bedo svojih otrok. Vso lansko zimo je dobi-valo 60 najrevnejših otrok v šoli topel zajtrk (mleko in kruh) in isto se vrši letos. Stroški se krijejo iz prispevka Mladinskega doma, iz sijajno uspele spo-mladanske Gregorčičeve akademije in iz prodaje božičnih razglednic, za prihodnji mesec pa priprav-lja učiteljski zbor krasno zasnovano Šolskovo aka-demijo, na katero opozarjamo že sedaj.

Iz opisanega že je razvidno, kako na široko in na globoko je zasnovana in tudi izvedena v Mostah krščanska dobrodelnost, ki podpira na stotine naj-potrebnejših, le žal seveda, da ne more vseh, ki bi jih še rada. V to svrhu bi potrebovali še več, zlasti mlajših delavcev in pa seveda tudi več sredstev, kajti čeprav je po zakonu občina dolžna skrbeti za svoje reveže, ni doslej vseh naših plemenitih strem-ljenj še prav nič podprla.

Izrezljane jaslice, delo domačega obrtnika

Slika nam kaže jaslice, ki jih je izdelal g. Franc Borštnar iz Ljubljane. G. Borštnar je po poklicu brivski mojster na Gosposvetski cesti, pa se v svojem prostem času rad ukvarja z različni rezba-rjami. Te jaslice je rezljal mesec dni, je pa seveda mnogokrat delal cele noči. Jaslice so izrez-ljane iz trdega mešanega lesa in so prav umetniško izdelane. Zlasti je lepa božja družinica. Z jasli-cami bi se postavila vsaka naša cerkev. Čestitamo g. Borštnarju k tako lepemu delu!

Zanimiv domač izum

„Fonosemafor“ za preprečenje prometnih nesreč

Maribor, 30. decembra 1932.

Pred tremi leti je bil upokojeni policijski urad-nik g. Franjo Čoš iz Maribora priča hude prometne nesreče, ki se je dogodila pod oknom njegovega stanovanja. Takrat se mu je porodila v glavi misel sestaviti napravo, ki bi na praktičen in nekompli-ciran način rešila vprašanje varnostnih signalov na cestnih križiščih. Po dolgotrajnih poizkusih je iz-delal aparat, ki ga je te dni predvajal pred stro-kovnjaki in zastopniki tiska ter izval z njim ne-deljeno priznanje. Aparat obstoja iz stikalne plo-šče in signalne naprave z lučjo in sireno. Stikalna plošča je nameščena v cestnem tlaku ali na želez-niški tračnici. Čim jo prevozi vozilo, se sproži na križišču cest ali na železniškem prelazu v aparatu sirena in obenem se zasveti rdeča luč, ki opozarja vsa druga vozila in pešce, ki prihajajo iz nasprotnih strani, da pride na križišče vozilo in da je paz-ljivost na mestu. Ko privozi vozilo, ki je sprožilo varnostni signal, na križišče, zapre zopet s prevo-zom druge stikalne plošče signalno napravo kot znak, da je nevarnost minila. Semafor je vidljiv v smeri, ki jo naj vozilo križa ter je uporabljiv na

vseh frekventiranih cestnih križiščih in na železni-ških prehodih. Naprava deluje na podlagi elektri-čnih kontaktov, energijo pa je mogoče dobaviti tudi potom akumulatorjev. Uporabljava bi bila zlasti na stranskih železniških progah, ki nimajo na preho-dih zatvornice ter tvorijo za vozila stalno veliko ne-varnost. Na takih križiščih se je dogodilo že nebroj nesreč, ki bi bile skoro izključene, če bi bila opremljena z varnostnimi signali, katere bi vlak avtomatično pri bližanju vključil in pri prehodu zo-pet odklopil. Fonosemafor g. Čoša predstavlja za taka mesta naravnost idealno rešitev vprašanja var-nosti, ki je zadajalo doslej prometnim strokovnja-kom že obilo pregledavice. Istotako prihaja aparat v poštev za prometna križišča vелеmest, ker bi silno olajšal delo prometnega redarja. Ponekod so ta kri-žišča s sličnimi aparati že opremljena, toda napra-ve so zelo komplicirane in drage, poleg tega pa ne delujejo avtomatično. G. Čoš je dal svoj izum že patentirati. Nedvomno bo našel mnogo interesen-tov, ki se bodo zanimali za njegovo napravo, ker je prometna sigurnost danes eno najbolj perečih vprašanj.

Nemški jurji brez vrednosti

Maribor, 30. dec.

Afera, ki je za sedanjí pohlep po tujih valutah značilna, razburja zadnje dni duhove Maribora. Naše mesto je središče živahne kupitje s tujimi valutami, obstojajo cele zakonite borze, na katerih se določajo tečajji šilingov, mark in drugih dobrih valut; o mnogih znanih osebnostih se govori, da so zaslužile s takimi kupitjimi lepe vsote. Ni čuda, da je v takem nervoznem ozračju dovolj lepe pri-like za razne spretné sleparje, ki delajo s tem večjo predrznostjo, ker se opeharjene žrtve čuvajo pred prijavi v strahu za lastno kožo, ker so prišle v navskrižje s paragrafi. — Pred dobrim mesecem se je pojavil v Mariboru grafolog, ki je obiskoval mariborske kavarne ter tam sprejemal svoje kli-ente. Grafolog je imel mlado in lepo ženo, ki ga je stalno spremljala, kar mu je znatno olajšalo pri-dobivanje klientov, ki so se bolj zanimali za lepo ženo, kakor pa za grafologovo skrivnostno čarov-nijo. Kmalu se je doznalo, da kupujejo lepa dama tudi z valutami in dobili so se številni ljudje, ki so kupili od nje nemške marke — same lepe, skoraj nove tisočake, ki so jih plačali znatno višje, kakor je službeni kurz. Pred nekaj dnevi je grafolog od-potoval skupaj s svojo ženo. Takoj po njunem od-hodu pa je eden od kupcev nemškega tisočaka doznal od strokovnjaka, da je nasledel prevejanim goljufom. Tisočak je namreč iz leta 1918 ter že zdavnaj ni več v prometu. Letnica 1918 pa je bila spretno ponarejena v 1928. Ker so pri nas nemški »jurji« redka zaveda, je bil posel sleparjev lahek.

svojo novo župnijo — je mlado in staro jokalo v cerkvi, na cestah, po domovih!

Ugledni možje na mnogih vozovih so spremili gospoda na železniško postajo Laze. Bil je to veliča-sten, ljubezniv prizr!

Naj dobri Bog podpira in blagoslovlja še za naprej blagega gospoda!

Upati pa je, da se ne bosta veselila dolgo lepih denarcev, ki sta jih prislužila v Mariboru in naj-brž tudi v drugih mestih. Policijske oblasti so obema že na sledu. V Zagrebu bi bili skoraj oba aretirani, pa sta še pravočasno zaslužila nevarnost ter izginila.

Kupujte razglednice Ko odvorskega misijona!

Revizija v Izlakah

Izlake, 28. decembra. Dne 20. decembra je bila končana veliko priča-kovana revizija poslovnih knjig blaginika Krajev-nega šolskega odbora župnika Osolinika. Župnik Osolinik, ki vodi tukašnjo Hranilnico in posojilnico in je dalje sodeloval pri Mlekarski zadrugi, Nabavni in prodajni zadrugi ter tudi ustanovil in bil na-čelnik Zadrugne elektrarne, je kot odbornik Kra-jevnega šolskega sveta z vso svojo iniciativnostjo delal na to, da smo dobili pri nas novo šolo ter sam nosil velik del vseh težav in dela. Od 18. febr. 1929 je bil tudi blaginik Krajnega šolskega sveta. Sedanjí odločujoči v Izlakah so zahtevali revi-zijo knjig, ki jih je vodil g. župnik Osolinik. Med župnikovimi nasprotniki se je pripovedovalo, da je revizija potrebna, ker župnik knjig ni vodil v redu. Sumili so ga celo, da si je večje zneske prilastil.

Revizija je izkazala, da je župnik Osolinik za Krajni šolski svet založil znesek 8852 in 500 Din iz svojega in mu mora novi Krajni šolski svet ta zne-ssek povrniti.

Revizija je mogla ugotoviti, da so bile vodene v redu vse knjige in vsi posli, ter je odobrila delo dosedanjega blaginika. Tisti, ki so komaj čakali, da bodo tudi pri tej priložnosti udarili po farjih, so dobili mačka.

Tako izgleda skala aparata

SUPER 3

6 + 1 cev

Elektro-dinamski
zvočnik
Dovršen sprejem
vseh
evropskih postaj
na
kratke in dolge
valove

Standard Radio

NOVI »SLOVENEČ« ROMAN LEPI MIHAEL

Afrika je sila demonskih sil, njeno nepojmljivo kruto, žareče sonce in strahotna brezobličnost njenih ne-preglednih peščenih puščav izpijata belemu človeku mozeg, zastrupljata kri, zmedeta um, da pobesni in izvrši najstrašnejše čine. Ako se zveže z njima še alkohol, potem iz človeka postane zver, strašna in gnusna.

V oblasti teh demonskih sil živi svoje posebno življenje proslula

FRANCOSKA TUJSKA LEGIJA

o kateri je svet slišal že toliko gro-zovitega, resničnega in izmišljenega, da vsakogar že ob samem imenu presune rahla zona. V njej se po-večini zbirajo ljudje, ki so kakor-koli izgubili tla pod nogami v do-mači deželi, obupanci, ki prihajajo tjakaj tiho umirat ali pa si za vsako ceno ustvarjat nove možnosti živ-ljenja, v vsakem slučaju ljudje, ki so pripravljani na vse in se ničesar ne strašijo, ker nimajo ničesar iz-gubiti. Vendar je pa tudi v tej tako pisani družbi najti dobrih ljudi, ve-likih duš, sposobnih za najplemeni-tejša dejanja. Eden takih mož je

LEPI MIHAEL

junak našega novega listka. V njem opisuje angleški pisatelj

PERCIVAL C. WREN

življenje v tujski legiji in zaroto proti napol blaznemu, krutemu ser-zantu Lejaune-u, ki se konča na strahoten način v trdnjavi Zinder-neuf ob napadu divjih Tuaregov. Pri tem igraata veliko vlogo dve najmoč-nejši sili človeškega srca: ljubezen in pohlep po bogastvu ali določneje: dekle in redek diamant.

Povest je pisana izredno napeto in se čitatelja globoko dojmi. Ker je zašlo, posebno v povojnem času, v francosko tujsko legijo tudi precej Slovencev, bo našel »Lepi Mihael« tem gotoveje tudi pri nas vnete čita-telje, kakor jih je našel povsod drugod.

Naš prevod je avtoriziran; izvirnik nosi naslov »Beau Geste«.

Ježica

Gospodarsko in društveno življenje v naši lari. Jesensko delo je minulo. Nastopila je zimska doba. Kar se je v poletju in jeseni zamudilo, je treba nadomestiti sedaj v zimskem času. Vse organiza-cije so prišlele živahno delovati. Najbolj živahna pa je naša katoliška prosveta. V letošnji sezoni je prirejal sedmo prireditev. Na Silvestrovo priredi naše Prosvetno društvo v Društvenem domu zabavni večer s kar najbolj pestrim sporedom. Na pro-gramu so zabavne operete in veseloigre, kupleti, komične scene in narodne pesmi itd. Prijatelji po-štene zabave, pridite pogledat! Med odmorí bo igral tamburaški zbor. Začetek ob 20. — Na praz-nik Sv. treh kraljev pa priredi Prosvetno društvo ob 8 in pol 8 božično igro »Trije kralji«. Za to prireditev so cene vstopnicam znižane.

Gasilni društvi na Ježici in v Stožicah, kateri sta si že obe nabavili motoriki, delata z veliko vne-mo, da čimprej plačata zaostanke na nabavah. Ob priliki novoletnih voščil ju priporočamo našim fa-ranom, da žrtvujejo mal dar za naše gasilce.

Novo leto je tu! Čas je naročiti časopisje. Pri-poročamo vsem našim faranom, da se čimprej zglasi-jo za Mohorjevo družbo pri g. župniku v župni-šči. »Slovenec« se dobi ob nedeljah pri Francetu Severju na Ježici, po domače pri Andrejčku.

Ljubljanske vesti:

Iz seje magistralnega gremija

Ljubljana, 30. dec.

Danes se je vršila seja magistralnega gremija, na kateri so se obravnavale sledeče zadeve:

Vladimir Miloš se podeli gostilniška koncesija v Florjanski ulici, v bivši Dachsovi hiši, kjer je bila doslej stara gostilna. — Nov rešilni avto tipa »International« se jamstveno zavaruje pri najcenejši ponudnici »Jugoslavije« za dobo 5 let in za znesek 120.000 Din. — Josipu Marinko, trgovcu in posestniku v Prisojni ulici št. 7, se sniža na njegovo prošnjo najemnina za mestni svet, kjer stoji bencinska črpalka, na 400 Din letno.

Podelijo se sledeča stavbna dovoljenja: Mariji Rupnik v Gerbičevi ulici št. 3 za enonadstropno hišo na vogalu Zelene poti in Gerbičeve ulice. — Bogomilu Kolniku za gradnjo pritlične hiše ob Dolenjski cesti poleg gospodarskega poslopja hiše št. 64. — Francetu Anžiču, posestniku in mesarju na Hradeckega cesti za postavitev obcestne ograje. — Trboveljski premogokopni družbi za napravo

novoga dimnika v dvoriščnem traktu njene palače. — Ani Sunara, posestnici na Vodmatskem trgu št. 3 za provizorično drvarnico do 1. aprila 1933.

Uporabna dovoljenja dobijo sledeči prosilci: Ljubljanska gradbena družba za adaptirano dvoriščno poslopje v Slomškovi ul. št. 19. — Terezija Acceto za visokopritlično hišo v Lampetovi ul. — Marija Petaros za visokopritlično hišo v Erjavčevi ulici. — Katarina Rupnik za enonadstropno hišo ob Suvoborski ulici. — Ledenik Pavlič za uporabo prizidka in nadzidka pri njegovih hišah v Kocenovi ulici št. 9. — Filip in Franja Bizjak, trgovca, za enonadstropno vilo v Svetčevi ulici. — Anton Trontelj, trgovec, za enonadstropno hišo v Verovškovi ulici. — Mestna občina Ljubljana za uporabo stanovanjske kolonije nove carinarne na Vilharjevi cesti. — Helena Adamič, trgovka, za uporabo trinadstropne hiše na Sv. Petra cesti št. 31. — Mihaela Preku v Karadžičevi ul. 16, se dovoli uporaba podprilničnih prostorov kot provizorij. — Nadalje so se rešile še nekatere prošnje manj pomembnega značaja.

Gledališka predstava v Rokodelskem domu.

Jutri bo priredilo v dvoran Rokodelskega doma rokodelsko društvo igro »Cvrtček za peščico«. Igra ima lep božični motiv in je prirejena po znani Dickensovi povesti. Za igro je veliko zanimanje. Priporočamo, da si občinstvo kupi vstopnice že v predprodaji, ki bo danes zvečer od 6—8 in jutri dopoldne od 10—12 v Rokodelskem domu, Komenškova ulica 12. Pričetek igre bo jutri na Novega leta dan zvečer ob pol 8.

2000 več bolnikov. Do včeraj popoldne je ljubljanska bolnišnica vpisala v svoje knjige 21.887 bolnikov, ki so bili sprejeti letos na zdravljenje. Do konca leta bo to število naraslo približno do 21.950, to se pravi, da je bilo letos sprejetih v bolnišnico 2000 več bolnikov, kakor lani. Tudi število odklonjenih bolnikov je letos znatno naraslo. Vzrok tako velikega porasta je v tem, ker silijo ljudje z vseh strani Slovenije v bolnišnico, mesto, da bi se zatekali najprej v najbližje bolnišnice in le v najbolj nevarnih primerih boleznih šele v Ljubljano.

Naznanilo!

Oblačilnica za Slovenijo r. z. z. o. z. se je preselila z dnem 28. dec. 1932 z Miklošičeve ceste 7

v poslopje Gospodarske zveze v Ljubljani — Tyrševa (Dunajska) cesta 29

in se cenjenim odjemalcem priporoča še v nadalje.

Štiri tedne za en teden. Nekoliko je mestna občina že dosedaj prakticirala, nekoliko bo pa po novem letu še bolj novi način razdeljevanja podpor brezposelnim. Na mestni socialni urad namreč hodijo prositi podpor ljudje, ki so sicer krepki in dela zmožni in bi tudi radi delali, pa dela ne morejo dobiti. Mestna občina je sedaj uvedla za krepke mlajše moške, da morajo teden dni delati kakšna težka dela, potem pa dobe za ta teden dela štiri tedne podpore v živilih. Največ delajo taki brezposelni v mestnih nasadih v Tivoliju, kjer čistijo drevje, dalje popravljajo razne klopi in sploh vrste navadna vrtnarska dela. Tudi v mestni drevnici bo po potrebi našlo dela nekaj brezposelnih, prav tako jih bodo morda uporabila razna mestna podjetja. Seveda je treba počakati, kakšen moralen in viden uspeh bo imel ta novi način podpiranja brezposelnih.

Minka, Kati, Mirko, Janez, žena, bratec, sestra!
K Slamiču vsi gremo danes praznovati Silvestra!

Snega dovolj za smuči in sani. Tenka plast snega je ležala že nekaj dni na tleh, toda bila je podobna skoraj bolj debeli slani kakor pa snegu. Po mestnih ulicah pa se je ta plast ob toplejših urah tajala, potem pa zmrzovala, tako, da je nastajala poledica. K sreči zamrzla tla niso zahtevala nobene žrtve in si v mestu ni zaradi njih nihče ni polomil roke ali noge. V zadnjih 24 urah pa je zapadlo nekaj več snega, tako, da ga je na strehah in na tleh že nekaj centimetrov. Sneg je naletaval prav počasi, plast se je debelila skoraj nevidno in včeraj jutraj so pricinjale v mesto že prve kmetijske sani. Na pobočjih okoli mesta in po brežinah so se otroci že pričeli sankati, tudi smučarji so se razvselili novega snega: »Malo ga je, toda dovolj za smuči in kar dober je!« so strokovnjaško ugotavljali. Važnejše mestne ulice in trge so pričeli delavci že čistiti. Marsikateremu

„Vigred“

Prva številka 1933 je izšla tako, da so jo imelo vse čitatelje za božične praznike in v rokah. Z zadovoljenjem opazimo, da se je razširila na 32 strani in da prinaša poleg raznovrstnega čtiva tudi lepo število slik iz ženskega življenja. Poseben poudarek ima ta številka po božičnem doživljanju. Saj pa je tudi prav božič najlepši družinski praznik, ki zajame z vso silo prav tudi žensko srce. Z globokim občutjem so napisani božični članki: »Vesel božič, sestre!«, »Pastirski in kraljevski poje«, »Ob novem letu«, »Po sodnih dnehi«, »Če ne boste kakor eden izmed teh malih, zelo zanimiv in napet je že takoj začetek kar treh daljših povesti, ki bodo menda izhajale vse leto. Zelo nas veseli, da je pridobila »Vigred« za svoja sotrudnika B. Magalno in J. Likoviča. Oba razpravljata v svojih povestih najtežji sodobni problem žena in deklet, vendar vsak povsem na svojstven način in iz drugačnega vidika. Zdi se, da je »Vigred« odkrila novo in zelo spretno pisateljo v osebi Beloglavce-Krajinke Drage, ki smo jo že preteklo leto prav pogosto srečavali v »Vigredu« in je letos prišla priložnost povesti »Klopčeta pojo...« Prav posebne vrste raz-

brezposelnemu je že pričelo rasti upanje, da pride tako do dela in zaslužka vsaj za nekaj dni. Pa zaenkrat ni nobenega upanja še — ulice čistijo sami starejši delavci, taki, ki že dolgo delajo pri mestni občini. Le če bi zapadlo več snega, potem bi mestna občina pač začela najemati tudi brezposelne, toda s tem bi se morala znebiti tudi velike postavke, ki jo ima v mestnem proračunu za ta primer. Lani je bila ta postavka, kakor znano, celo prekoračena.

Racija v mestni ogrevalnici. V mestni ogrevalnici iščejo zavetja pred mrazom in slabim vremenom mnogi brezdomci in brezposelni. Ogrevalnica je stalno polna in nallačena, čeprav ne dobi zlepa vsak dovoljenja za bivanje v ogrevalnici. Posebno je stiska za prenočišče. Posrečilo pa se je le nekaterim malopridnežem, da so se preživljali do ogrevalnice. Nastale so seveda pritožbe, ker so se mirni in dostojni brezdomci pričeli pritoževati čez nered in izgrede v ogrevalnici. Tudi policija je pričela sumiti, da se v ogrevalnici zbirajo ljudje, s katerimi bi se sama rada malo pomenila. Včeraj jutraj je priredila v ogrevalnici racijo in prišla 13 ljudi, ki jih je odvedla. Sedaj preiskuje, če nimajo ti ljudje še kaj več na vesti razen nerednosti in nedostojnosti. Zaradi teh primerov seveda ne gre obsojati vseh obiskovalcev

Mariborske vesti:

Razstava paramentov

Maribor, 30. decembra.

V delavnici ročnih del v samostanu čč. šolskih sester v Mariboru je bila v dnevi 27. do 29. decembra razstava cerkvenih paramentov, ki je vzbujala upravičeno pozornost poznavalcev umotnega ročnega dela. Razstavljenih je bilo 70 komadov cerkvenih oblačil, ki so jih izdelale deloma šolske sestre, deloma pa blage gospe, ki so živovale brezplačno svoj prosti čas ter trudoporno delo za to, da dobe siromašne naše cerkve prepotrebna cerkvena oblačila, ki si jih ne morejo same nabaviti. Od razstavljenih del je sedem krasnih plaščev, ki so jih izdelale gospe Marija Matek, Marija Modrinjak, Elizabeta Grögl, M. Woiwoda, dva plašča so pa restavrirale šolske sestre. Med ostalimi deli pa je vzbujalo pozornost krasno in dragoceno darilo gospe Scherbaumoe — zlato vezene za prižnico.

Posetnikom razstave se je obenem nudila zanimiva prilika ogleda delavnice za ročna dela v samostanu, ki slovi po svojih izdelkih upravičeno celo

Visoko odlikovanje našega rojaka. Mornariški zdravnik sanitetni kapetan I. raz. dr. Ivan Koprivnik, šef kirurškega oddelka stalne mornariške bolnišnice v Hercegovnem, ki je naš rojak iz Maribora, je bil odlikovan z čehoslovanskim redom Belega leva IV. stopnje. K laskavemu odlikovanju iskreno častitamo!

Potrebim na oltar. Niti toliko, kolikor dajemo mnogokrat beracem v enem dnevu, ne bo treba prispevati k fondu Protituberkulozne lige za zgradbo potrebnega azila za tuberkulozne v Mariboru v mesečnih prostovoljnih prispevkih, da bo ta plemenita akcija v doglednem času končala z uspehom. Ta mesečna prostovoljna žrtve je tako malenkostna, da je gotovo nikdo ne bo odklonil. Radi tega je pričakovati, da bodo vsi hišni posestniki in stanovanjski najemniki, ne glede na to, ali so člani Društva hišnih posestnikov ali Društva stanovanjskih najemnikov, radi volje podpirali razveljavljeno akcijo Protituberkulozne lige in po svojih močeh prispevali k čim lepšemu uspehu. Po novem letu se začne pobiranje prispevkov, ki lahko dosežejo že v prvem mesecu lep iznos, če se bo vsakdo zavedal svoje socialne dolžnosti. Najemniki bodo izročili svoje prispevke ob priliki pobiranja najemnine hišnim lastnikom ozir. njihovim zastopnikom in ti bodo nabrane prispevke s svojimi doprinosi vred izročali inkasantu lige. Torej polagajte kamenček za kamenček k zgradbi azila za tuberkulozne, ki bo pomenil velik korak naprej v pobijanju te strašne ljudske kuge!

Novo leto bomo čakali letos v dvorani Združene gospodarske banke v Mariboru, kjer bo silvestrovanje prijetno in domače. Za vse je kar najbolje preskrbljeno.

Žetev smrti. Na Koroški cesti 75 je preminula včeraj jutraj gospa Marija Blažič v visoki starosti 75 let. Blago pokojnico položijo k večnemu počitku jutri v nedeljo ob 3 popoldne na mestnem pokopališču. Naj počiva v miru, žalujočim naše iskreno sožalje.

Premiera. V torek, dne 3. januarja, se v pripori v tukajšnjem gledališču pretresljiva drama Ostrovskega »Nevhita«. Režija je v rokah glavnega režiserja J. Koviča.

Pri Ruški koči na Novega leta dan ne bo službe božje.

Napredek kolesarskega sporta. Tukajšnji agilni sportni klub Maraton je osnoval svojo kolesarsko sekcijo. Med mariborskimi kolesarskimi sportniki je naletela ustanovitev nove kolesarske sekcije na živahen odmev, kar je znak oživilnega napredovanja kolesarskega sporta.

Ribe na trgu. Včerajšnji trg je bil z ribami

SILVESTROVANJE „LJUBLJANE“

V VSEH DVORANAH HOTELA

UNION

NA SPOREDU: PETJE, GODBA, SALJIVI PRIZORI ITD. // ZACETEK OB OSMIH ZVEČER

ogrevalnice, med katerimi so v večini dostojni in res potrebni.

Gostilna »Vidmarc«, Sv. Jakoba trg št. 5, z današnjim dnem zopet odprta!

Radi inventure prodaja Novak na Kongresnem trgu 15, ostanke in zimsko blago 20—30% izpod dnevne cene. Izkoristite to priročnost.

Pumparce, obleke, trenchcoat najceneje A. Presker, Sv. Petra cesta 14.

preko mej naše ožje domovine. Delavnica je namrečena v treh sobah drugega nadstropja novega samostanskega poslopja. 15 sester je zaposlenih v njej. Neumorno, dan za dnem, vbadajo njihove roke drobne igle s svilnimi in zlatimi nitkami v platno ali svilo ter ustvarjajo umotvore, ki se jim upravičeno divimo. Silno naporno in dolgočasno je tako delo, preden nastane iz tisočev in tisočev vbodov na platno čudovita slika in ornament in zopet stotine takih ornamentov in slik tvori šele mašni plašč ali zastavo! Delavnica je vedno obilno založena z naročili, dasi se občuti tudi tu kriza. Naročajo se le še samo preprosta dela, za navadnim svilnim vezanjem, dočim se zlata uporablja že zelo malo. Med naročili so na prvem mestu mašna oblačila, cerkveno perilo in prti, potem slede zastave. Tudi zasebniki naročajo v delavnici ročna dela, dasi bi zaslužila od te strani mnogo več pozornosti. Veliko denarja se še izda za mnogokrat iz tuje uvožene predmete, ki bi jih lahko dobili doma v solidnejši in dovršeni izdelavi ter ceneje.

slabo založen. Sveža pošiljka rib z jadranskega morja je izostala. Živih karpov je bilo 100 kg po 12—14 Din, fogaš 10 kg po 26 Din, morski losos 20 Din, danski file 26 Din, morska jegulja 26 Din, polenokva 20 Din.

Smuški tečaji v Rimskem vrelcu. Po vesteh iz Rimskega vrelca je tam dovolj snega za smuko in še sneti. Radi tega se pričenjajo smučarski tečaji SSK Maratona v Rimskem vrelcu s 1. januarjem. In sicer traja začetniški in nadaljevalni tečaj od 1. do 9. januarja, tekmovalni tečaj od 3. do 9. januarja, drugi začetniški in nadaljevalni od 10. do 19. januarja in tretji začetniški in nadaljevalni od 20. do 29. januarja. Začetniške in nadaljevalne tečaje vodi g. Cerič, tekmovalnega pa Josko Janša.

Peza gospodarskih razmer. V konkurzu so naslednje tvrdke: Džamonja Djuro, vrtnarsko podjetje, Koroševa 44a. Poravnalno postopanje je bilo ustavljeno; terjatve, v kolikor se niso bile prijavljene, je javiti do 30. jan. prvi zbor upnikov je 12. jan. in obli ugotov. narok 9. febr. — Kühr in Horvat, manufakturna trgovina v Mariboru, Aleksandrova c. Zbor upnikov 12. jan., terjatve 10. februarja in ugot. narok 20. febr. — Potrjene so poravnave tvrdk: Dolček-Marini, manufakturna trgovina, Maribor, Gosposka ulica. Dosežen je sporazum na 60%. Javna trgovska družba, Maks Robič, trgovina z meš. blag. v Središču (40%). — Kazimir Josip, trgovina z meš. blag. v Turškem vrhu (40%). Za končano se izreka poravnalno postopanje trgovca Konrada Podlipnika, Sv. Barbara v Slov. goricah.

Kriza v kamenarski industriji. Granitna industrija na Pohorju, ki je bila preko poletja dobro zaposlena, preživlja sedaj radi pomanjkanja naročil hudo krizo. Nekateri obrabi so znatno omejevali stalež delavstva, tvrdka Res in drug v Hudem kotu pri Ribnici na Pohorju pa je odpovedala vsem svojim 150 delavcem, ki jih je doslej zaposljevala v kamnolomu. Odpoved je delavstvo sedaj ob začetku zime, ko ni nobenih izgledov na drugi zaslužek, zelo občutno zadela. Ekspozitura delavske zbornice v Mariboru je prevzela posredovanje, da bi tvrdka odpoved umaknila.

Nočao lekarniško službo opravlja v prihodnjem tednu od 1. do 7. januarja 1933 lekarna König »Marija pomagaj« na Aleksandrovi cesti.

Žrtve tepeža. V Bresternici je prišlo na cesti do spopada med skupino oseb, pri katerem je bil 32 letni Franc Bajc hudo poškodovan. Dobil je udarce po nosu in nalcim si je nogo. Bajca so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

piše. Pozablja na to ali ono reminiscenco v verzih, ne opazi nepravilnosti v ritmu in rimi, pozablja regionalne naglase... In čim delj jih bereš, tem topleje ti je ob njih. Ni v njih iskanosti in literaturne. Dosedeno je v njih izpoved, da mora peti, morati in v tej poetični se oglašja narodna pesem (Koledniki, Potokarji), oglašja se bridka pesem dela, oglašja se neposredna otroška pesem (Sinko prsi, Očka poje), pesem družabnosti in šibkejša pesem prigodnica, ki se v nasprotju z drugimi razodene kot zgolj verzifikacija. Presenečajo pa pesmi »Siromak«, »Kruhe«, »Tiha pesem«, »Oj ta žalost!« po svoji resnični iskrenosti, ki te vključijo vso zagrabi. — Ne vem, kje se zbirka dobi (morda kar pri avtorju: Tone Savojec, rudar, Trbovlje I. Loke št. 82), meni je prišla slučajno v roke in mi je bila v veliko veselje. — N. K.

Treznost, glasilo treznih delavcev, trezne mladine, skavtov in esperantistov. Izdaja konzorci »Jutranja zarja« v Celju, urejuje in odgovarja Mihael Bobek, Letnik I, 9 števk. — Svojevrsen je tale list, ki leži tu pred nami. Nečo elementarno hotenje razodave. Poskuša dati obraz tistemu idealnemu stremljenju, ki živi v treznikih, v skavtih, v esperantistih, v mladih ljudeh sploh. Ves je pisan v zanosu, ki včasih sega v prav nič odbijajočo patetičnost. Načelni članki se mešajo z anketami podobnimi razpravami, z nekaterimi zares dobrimi pesmimi in z ilustracijami, med katerimi srečamo risbe znanega slikarja Carga. Zanimivo so nekatere razprave (št. 3—4: Zakaj smo Slovenci kljub vojni delu cerkve, šole in prosvetnih društev še tako udani alkoholnim pijačam), dalje veljavne statistične tabele (št. 2: Socialne dajatve in vrednota zavžitih alkoholnih pijač v letu 1929 za vso banovino). Listu je želeli čim večjega razmah! Urejenost in usmerjenost se bosta pokazali, ko si bo ustvaril vsaj nekoliko tradicije. — Posamezna številka stane 1 Din, letna naročnina pa znaša 10 Din. — Naroča se pri konzorciju »Jutranja zarja« v Celju, poštni predal št. 103.

Cenjenemu občinstvu v Mostah in Zeleni jami in okolici naznanjam, da s 1. januarjem 1933 odprem

javno lekarno v Mostah

Zaloška cesta 18 pri šoli.

Mr. Ph. Ciril M. Gartus
lekarnar

Kaj bo danes?

Hotel Union: V vseh dvorinah Silvestrov večer »Ljubljane«. Začetek ob 8.

Šišensko prosvetno društvo: ob 8 zvečer burka: »Krišpin in Fridolin«. Vstopnice se dobe celi dan v samostanu.

Drama: Ob 21: »Utopljence«. Izven, Zaižane cene.

Opera: Ob 21: »Pri belem konjičku«. Izven. Nočno službo imata lekarni: mr. Sušnik, Marijin trg 5, in mr. Kuralt, Gosposvetska c. 10.

Silvestrov večer Slov. glasb. društva »Ljubljana« v Unionu bo nudil vsem udeležencem mnogo umetniškega užitka in veliko zabave. Poleg društvenega mešanega zbora, ki bo zapel štiri pesmi, nastopita tudi solista gđ. Stelka Korenčanova in g. Liković Jože. Stelka Korenčanova zapoje: »Zapoj mi ptičica glasno (Viktor Parma), Melodija (A. Rubinstein) in Metulček (I. Fleisman). Ze iz radia znani kvartet »Pantje na vasic bo izvajal naše najbolj priljubljene narodne pesmi. Za razvedrilo bo poskrbel g. Nace Brandstätter s svojimi originalnimi kupleti. Od starega leta bo pa jemal slovo in nas uvajal v novo leto naš priljubljeni humorist g. Janko Novak. Pri prireditvi bo sodelovala godba »Zarjec«, v stranskih dvorinah bo pa sviral priznani salonski kvintet. Začetek ob osmih zvečer.

Razstava v Jakopičevem paviljonu je odprta že danes in jutri na novega leta dan. Razstavlja 25 likovnih umetnikov 125 slik in plastik. Razstava je odprta od 10 do 16.

15 do 30%

izpod dnevni cen nudimo radi inventure do 10. januarja razne ostanke in zimsko blago:

Double in chromby za zimske suknje
Modna suknja za obleke vseh vrst
Barbente, flanele in baržune
Smučarski loden plav in rujav
Chreppe de Chine dvojne širine á D. 36.—
Specialna trgovina

Novak, Ljubljana

Kongresni trg 15

(nasproti nunski cerkvi.)

Kulturni obzornik

„Mladika“

Štirinajsti letnik slovenskega družinskega lista »Mladika« je stopil v novo leto z novimi silami in zasnovami. Prva številka je nad vse bogata. Pogostnikov uvod »Kje je zvezda?« je bridko lepa pesem o omagajoči narodovi poti, ki pa se bo vendarle ustavila pri Bettehemu. Vodilno povest »Čez steno« je napisal Ivan Bučer, ki nas že v prvi številki uvaja v glavno družbo povestnih oseb. Seveda se o moči dela že ne da nič reči. Likovni Jože je napisal črtico »Svitance«, Mara Husova pa »Gospa delujejo«, kjer razkriva v posameznih slikah vso gnilobo raznih dohodnih dam, čajank in volilnih obljub. Najlepa je slika matere z otrokoma. — Nad vse moramo pohvaliti izvrsten Steletov uvod v razpravo: »Kje smo s cerkvenim slikarstvom«. Ker je otopel naš umetniški okus in ne znamo ločiti med umetnostjo in obrtjo (kakor kažejo mnoge cerkve in stene bogatih hiš), nam Stele z živo besedo in nazornimi slikami pojasi gorostasno razliko med tako zvanimi rokodelci (Bierti) in doživljajočimi umetniki (Maleš). Ze uvod sam kaže, kako aktualna je ta razprava ne le za Mladikine čitatelje, marveč tudi za ostali svet. Saj že znanom gospodu je tako zvani »ljudiški okus, ki uničuje sleherno umetnost. — Pod zaglavljem »Slovenske prestonice« piše J. Sedivy o Belgradu; dr. Janez Plečnik razpravlja o vsiljeni prebavi, pero mu pa odroma na specielno prebavo sestradanega delavca, zlasti ko vidi dobra hranila »gospodca«. Je tu nad vse žgoča beseda proti vsem, ki nimajo pod milim Bogom ničesar drugega opraviti, ko da leno prebavljajo... Sledi prevod francoske socialne novelice »Lubež in dolžnost«. — V »Pisanem polju« je najprej idejni člank o gledališču, temu pa slede ocene posameznih del, ki so bila na odru ljubljans-

Dnevna kronika

Za novoletna darila

se priporoča ugoden nakup

volnenega blaga za ženske obleke od Din 26,- dalje
blaga za moške obleke " " 40- "
šifon tankih niti, mehko blago Din 9,50
pletenih opic in hlač, vseh vrst nogavice, žepnih
robcev, flanelastih odev, puha, perja itd.

Različni ostanki pod ceno

R. Miklauc „Pri Škofu“

Ljubljana

Pred Škofijo 3 — Lingarjeva ulica

Koledar

Sobota, 31. decembra: Silvester, papež; Melanija. Dan je danes dolg 8 ur 25 minut.

Novi grobovi

† V Ljubljani je v četrtek umrla ga. Milena Prauseis roj. Brandstetter. Pogreb bo danes ob 4 popoldne. Blag ji spomin! Zaljubljenim naše sožalje!

† V Ljubljani je včeraj v prvih jutranjih urah po dolgotrajni in zelo mučni bolezni umrl gospod Stefan Vilhar, drž. uslužbenec v pok. Pogreb bo danes popoldne ob pol treh z Vidovdanske ceste št. 9. Blagemu pokojniku naj sveti večna luč! Preostalih naše sožalje!

Osebnosti

Umeščena sta bila: Janez Rihtaršič, župnik pri Sv. Helenu, dne 28. dec. t. l. na župnijo Bukovska, in Ivan Rihar, župnik na Vačah, dne 30. decembra t. l. na župnijo Sv. Helene.

Imenovana sta bila za župna upravitelja: Anton Porenca, župnik v Hinjah, za župnijo Vače, in Franc Kolenc, kaplan v Dobruhi, za župnijo Linje.

Pri visjem deželnem sodišču v Ljubljani so sestavljeni za leto 1933 senati, kakor sledi: I. civilni senat (za ljubljanski in novomeški okr.). Senatski predsednik je s. a. s. dr. Erih Eberl, namestnik s. a. s. Josip Janša in štirje člani kot referenti. II. civilni senat (za mariborski in celjski okraj). Senatski predsednik je s. a. s. dr. Josip Fischinger, namestnik s. a. s. Anton Lajovic in štirje člani kot referenti. III. kazenski senat (za vsa štiri okraj). Senatski predsednik je podpr. dr. Alojzij Gradnik, namestnik s. a. s. Albert Levičnik in dva člana kot referenti. — Personalni senat sestoji iz predsednika višjega deželnega sodišča Vrančiča in članov: podpr. in s. a. s. dr. Gradnika, Levičnika, dr. Fischingerja in dr. Lberla.

Ostale vesti

Lep uspeh osrednjega Higijenskega zavoda v Belgradu. V Dugi Resi pri Karlovcu je letos divjala epidemija griže in tifusa, posebno med tamkajšnjim tovarniškim delavstvom. Epidemijo so omejevali s posebnim cepivom, ki ga je izdelal osrednji Higijenski zavod v Belgradu. Epidemija je kmalu prenehala. Prav sedaj pa vodi higijenska sekcija Zveze narodov anketo o pobijanju tifusa in griže. Kot odposlanec Higijenskega zavoda v Belgradu se udeležuje ankete g. Cernozelov, ki je skupno s sanitetnim referentom dr. Bivalom iz Karlovcu vodil boj proti temu zavratnemu bolezni. Cernozelov je na anketi pojasnil metodo zdravljenja z zgoraj omenjenim cepivom in zagotovil anketo, da ima ta metoda popoln uspeh. Kakor poročajo, bo higijenska sekcija Zveze narodov pripravila povsod iste metode za pobijanje teh bolezni, kakor sta jih Cernozelov in Bival uporabljala letos v Dugi Resi, in sicer s pomočjo cepiva, ki ga je izdelal Higijenski zavod v Belgradu. Za Higijenski zavod v Belgradu pomeni to priporočilo pač izreden uspeh.

Smuški tečaj na Sv. Planini. Smuški odsek SPD Zagorje priredi smučarski tečaj na Sv. Planini nad Trbovljami. Tečaj bo trajal 6 dni, od 2. do 8. jan. 1933. Vodstvo tečaja bo imel akademik Slavko Zore, ki je absolviriral pred kratkim tečaj znanega evropskega smučarskega prvaka Herberta Leopolda. Tečaj bo za začetnike, boljše smučarje in za smučarje tekmovalce. Celodnevni uskrba (zajtrk, kosilo, večerja) in prenočišče v zakurjeni sobi Din 28. Hrana bo vključena malenkostni cent Din 28 najboljša in zadostna. Izhodišče sta postaji Zagorje in Trbovlje. Prijave sprejema do nedelje popoldne Lavoslav Mrauh, Zagorje. Pozneje prijave v ponedeljek in torek t. j. 2. in 3. jan., bo prejemal voditelj smučarskega tečaja na Planini. Smučarske razmere prav dobre, teren idealni.

Smučarski tečaj za začetnike in izvežbane se odprli na Jezerskem dne 1. jan. 1933 in bo trajal do 8. l.; vodil ga bo R. Badjura. Izvežbanim smučarjem bosta na razpolago 2 smučarsko-domačina za razne izlete v okolico. Celodnevni pension za osebo na dan od 40 Din naprej, polovična vožnja na avtobusu tja in nazaj za udeležence smučarskega tečaja. — Na novega leta dan bosta vozila na Jezersko smučarje dva avtobusa, in sicer bo odšel prvi poseben avtobus ob 9.30 (po dohodu brzovlak), drugi redni avtobus pa odhaja vsak dan popoldan ob 14.05. Udeležencem tečaja priporočamo (da ne bo drena) skupni odhod s prvimi dopoldanskimi avtobusom. — Snega je dovolj in prav dober je; vse kaže, da bodo novinci pri teh prilikah lahko dobro napredovali, pa tudi

izvežbanim smučarjem se obeta izvrstna smuka na izletih po novozapadlem snegu, ki se bo do novega leta ravno lepo usedel.

— Učiteljski smučarski tečaj. Smučarski tečaj za učitelje, ki je bil zaradi pomanjkanja snega prestavljen, se bo vršil nepreklicno od ponedeljka do 2. t. m. dalje v Mojstrani in ga bo vodil priznani smučarski strokovnjak in učitelj JZSS g. Franc Rus. Tečajniki se sestanejo v ponedeljek 2. t. m. ob 10 v prostorih JUU v Franciškanski ulici. Skupni odhod udeležencev ob dvanajstih izpred glavnega kolodvora. Za prehrano in prenočišče je preskrbljeno v hotelu Triglav v Mojstrani, in stane vse skupaj dnevno samo 40 Din. Ekskurzijski odsek JUU, ki je aranziral ta tečaj, bo preskrbel vsem učiteljem, ki morda ne bodo prejeli plače, brezobrestno posojilo do prejema plače. Razen učiteljev so vabljeni v tečaj tudi prijatelji učiteljskega stanu.

— »Makekova in Ravenska Kočna«. K spisu g. Badjura »Zimski sport na Jezerskem«^c z dne 17. dec. bi sledečo malenkost pripomnil: Domačini razumejo pod zgorajnjima izrazoma goro oz. gori, ne dolino. N. pr. Sekajo »pod Kočno«. Grem »pod Kočno«. Če se gori imenujeta: Makekova ali skrajšano: Mákova in Ravenska, skrajšano: Rónska Kočna, se dolini pod tema Kočnoma imenujeta: Makekova in Ravenska Podkočna ali skrajšano: Mákova in Rónska Podkočna. — Jezerski domačin.

— Izjava. V odgovor na članek g. primarija dr. Pogačnika v »Slovenec«^c z dne 24. XII. 1932, si dovoljujem pripomniti edino to, da bom v prihodnji številki »Zdravniškega vestnika«^c objavil razpravo o vprašanju mandljev in na istem mestu bo dana vsakomur prilika svobodne kritike. — Dr. J. Furlan, Maribor.

— Delodajalci se opozarjajo, da znaša pri 7% bolniškem in odst. nezgodnem prispevku odtegljaj po meznih razredih o. l. januarja 1933 na dan, kakor sledi: meznih razred I. Din 0,23, II. 0,33, III. 0,39, IV. 0,48, V. 0,57, VI. 0,69, VII. 0,82, VIII. 0,98, IX. 1,18, X. 1,39, XI. 1,64, XII. 1,97. Ravnanje SUZOR-ja je sklenilo, da povzra za ljubljanski okrajni urad bolniške prispevke od 6,5% na 7 odst., nezgodne prispevke pa od 6 odst. na 7 odst. — OUZD v Ljubljani.

— »Franz-Josef«^c grenčica nadvse ugodno vplivajoče odvajalno sredstvo.

— Obrtniki pozor! Tem potom sporočamo vsemu svojemu članstvu, zaupnikom in prijateljem našega društva ter pristajalcem ločenih obrtnih zbornic, da je izdal g. Josip Reberk uradno, kot podpredsednik in načelnik obrtnega oddelka Zbornice za TOI, okrajno za pobiranje podpisov. To okrajno je izdal uradno kot visok funkcionar in v kateri naznanja, da se prične nabirala akcija za skupno zbornico v celi Sloveniji od sv. Stefana do Silvestrova. Predvsem so prešli to okrajno načelniki združenj, ki naj osebno izdejavajo podpis. O uspehu želi g. podpredsednik brzojavnega obvestila. Posebej je naročeno, da naj se popiše tudi oni, ki ne bi hoteli podpisati.

Obišnite ga prinesel »Obrtniki«^c v svojih številkih. Sporočamo pa že sedaj, da tudi pisma privatnega zasebnega gotovih gospodov (neobrnitkov) romajo po Sloveniji, katerih vsebina se pač ne sklada z njih položajem, ker ne spadajo pod obrtni zakon. Uspehu prednje akcije odgovorite obrtniki s tem, da se ne pustite pregovoriti, kajti zbornica se itak ničesar ne boji, kot pravi okrajnica. Čemu vendar to delo, ko imajo pa voditelji borbe za skupno gospodarsko fronto po njih zatrdilo vedno zadržanih izjav v rokah.

Podpišite pooblastila našega društva, kolikor to že niste storili.

Društvo jugoslovanskih obrtnikov za Dravsko banovino v Ljubljani.

— Korpulentni ljudje morejo s skrbno rabo naravne »Franz-Josef«^c grenčice doseči izdatno izpraznjenje črev brez napora. Številna strokovna poročila potrjujejo, da so z učinkom »Franz-Josef«^c vode zelo zadovoljni tudi bolniki, ki jih muči bolezen na ledvicah, protin, revmatizem, kamena ali sladkorna bolezen. »Franz-Josef«^c grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Ponesrečena dečka. Na nenavaden in grozen način se je v četrtek ponesrečil 12letni kajzarjev sin Vinko Jamnikar iz Gorice pri Dobruhi. Vinko je plezal po domači zidnici, kjer je padel z odra. Med padcem pa se je vjel za kavelj v zidu. Kavelj ga je zagrabil za kost nad desnimi očesom in mu jo odtrgal. Deček je prišel včeraj v ljubljansko bolnišnico. Pohabljen bo vse življenje. — 12letni Josip Simičič, kajzarjev sin iz Planine pri Raketi, je padel tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo.

— Usmiljenim sreem. Invalid, ki leži že 11 let nepretrgoma v postelji ter si ne more sam ničesar pomagati in je odvisen od pomoči dobrotnikov, se nahaja v skrajni bedi, posebno ker mu je bila l. 1929. odtegnjena invalidska podpora. Obraba se na usmiljena srca za kakršnokoli pomoč. Za vsak najmanjši dar bo iz srca hvaležen. — Ciril Kordež, Ježica 3 pri Ljubljani.

— Leto 1933 ima samo deset mesecev za narokne romane »Satan in Iskarijot«, ker plačujejo le 10 mesečnih obrokov za 12 knjig brošur. — Piši po ponudbo »Cirilovi tiskarnice«^c v Maribor.

— Koledar za leto 1933. Vsakdo si za novo leto omisli praktičen, potreben odgovarjajoči koledar. Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani ima iste v bogati izbiri; tako za pisarne: Beležni tedenski koledar Din 12; Bonatov beležni tedenski koledar Din 10; Serafinski beležni tedenski koledar Din 10; dr. Cernotov poslovni koledar Din 30; Koledar družbe sv. Mohorja Din 16; Koledar Goriške Matice Din 16; Misijonski koledar Din 10; Stenski koledar (celo leto na eni strani) Din 6; Alpski koledar — iz naših krajev, Din 38; dalje žepne koledarčke v elegantni obliki, s finim papirjem za notice, vezan v platno, Din 10, z zlato obrezo Din 12, usnje z zlato obrezo Din 24; Koledar slovenskega gospodarja (Kmetijski koledar) Din 10; Družinska pratika Din 5.

— Da si nabavite DR. CERNOTOV POSLOVNI KOLEDAR je sedaj zadnji čas, zaloga se krči. — Din 30. — v trgovinah.

— Odlična postrežba — damski modni atelje Josipina Igljč, Tavčarjeva ulica 3.

— Pristno vino bi radi? Pojdite v Centralno vinarno v Ljubljani.

Celje

— Silvestrov večer Družabnega kluba z jako peštrim sporedom se bo vršil danes zvečer v prostorih Ljudske posojilnice. Med drugim nastopita priznana solista g. prof. Močan in g. Koren. Videli bomo tudi nekaj novih burk. O polnoči prihod novega leta. Kdo si želi poštene zabave, naj se udeleži tega silvestrova večera. Igra jazz-orkester. Začetek ob pol 9. Posebna vabila za Silvestrov večer se ne bodo pošiljala.

SREČE POLNO NOVO LETO

vsem mojim cenjnim odjemalcem
ANTON FAZARINC, CELJE
specerijska, kolonijalna in delikatesna trgovina.

— Lep večer slovenskega športnega kluba. V sredo zvečer se je vršila v Zdravstvenem domu v Celju lepo uspeša božičnica SSK Celje. Navzočih je bilo okrog 60 članov. Lep nagovor na članstvo je imel ob tej priliki društveni predsednik g. dr. Rebernik. Sledilo je petje in nato domača zabava. Pri tej priložnosti se je prvič pela društvena himna, katero je zložil g. Mejavšek, uglasil pa g. Zobeč, učitelj v Grižah. Končno je bilo okrog 25 članov smučarjev obdarovanih s smučkami.

— Umrla je v tukajšnji javni bolnišnici 65 letna prevžitarica Ana Veternik iz Lokrovcu pri Celju.

— Pojasnilo. V božični številki smo med dohodki tukajšnje pomožne akcije navedli, da so prispevali celjski trgovci 3190 Din. Ker je Združenje trgovcev za mesto Celje nakazalo pomožni akciji za mesec november in december skupaj 11.163 Din, in bi se zdelo komu čudno, zakaj v našem poročilu tako majhna postavka, dajemo naslednje pojasnilo: navedenih 3.190 Din je prispevek celjskih mestnih trgovcev — speceristov, katero številko smo tudi vzeli za podlago, ker vsota, ki so jo določili manufakturnisti, dosedaj še ni načeta. Določilo v pojasnilo, da bi celjski trgovci, ki z vso poštvalnostjo podpirajo pomožno akcijo, ne mislili, da mislimo njim delati kako krivico.

— Smučarski tečaj, SPD se bo vršil od 2. do 8. januarja 1933, na Mozirski planini. Odhod dne 2. januarja ob 3/4 na 8 zjutraj iz Celja s savinjskim vlakom. Prijave sprejema SPD v Celju ali pa na Mozirski koči.

Plui

Svinja z dvema srci. Ta izreden slučaj je ugotovil neki špehar na Hajdini. Pri raztelesenju zaklane svinje je namreč našel v drobavju dve popolnoma normalno razviti srci. Ta nenavadni slučaj je javil ptujskemu občinskemu veterinarju, ki je srce preiskal ter ugotovil, da sta res povsem normalno razviti, samo s to razliko, da je delovalo le eno srce, dočim je bilo drugo brez funkcije, dasi je bilo popolnoma razvito.

— Odpuščanje delavcev. Tovarna čevljev »Petovica«^c je odpovedala vsem svojim tovarniškim delavcem — 140 po številu — službo. So to sami naši državljani, po večini doma iz ptujske okolice. Nenadna odpoved je povzročila razburjenost med prizadetimi in to tembolj, ker so ostali v službi vsi iznemaki.

— Ukinitve pasjega zapor. Upravna oblast je ukinita pasji zapor v celim ptujskem okraju. Pasji zapor je trajal tokrat 11 mesecev.

— Svinjski sejem v sredo 29. t. m. je bil radi skrajno slabih cest, ki so bile čisto ledene, tako slabo obiskan, da se ljudje ne spominjajo tako slabega dogana. Priglaseno je bilo le 35 svinj, ki so bile takoj prodane. Cena 6—8 Din za kg žive teže.

— Radi zastupljenja krvi so prepeljali v ptujsko bolnišnico 9letno Alojzijo Ploh iz Središta. Pred 14 dnevi se je zbolila z žebelnim ter je rano zamarila, radi česar je nastopilo zastupljenje krvi. Stanje otroka je nevarno.

Slovenske gorice

Sv. Benedikt. Lepo in pristrčno smo privedli na Stefanovo slavnostno akademijo v proslavo 60 letnice našega ljubljanskega dekana in župnika Franca Gomilaka. Iz Maribora so prišli dragi nam gostje, med njimi bivša narodna poslanca Franjo Zebot, ki je imel slavnostni govor in Vladimir Pušenjak, ter neumorni prosvetni delavec in organizator p. Pavel Potočnik. Ljudstvo je bilo zelo navdušeno ter je živahno pozdravljalo dekana — slavljenca.

Sv. Anton. Prosvetno društvo se pripravlja, da priredi na Kraljevo po večernih v Društvenem domu pretresljivo žaloigro iz življenja naših izseljenikov: »Za srečo v nesrečo«. Nastopi tudi pevski zbor. Dobiček je namenjen za nabavo novih knjig.

Krani

Fant s ponarejenim denarjem. V četrtek dopoldne je po Kranju hodil neznan mož, ki je skušal razpečati ponarejene dvajsetdinarske novce. Tako je pri neki stojnici hotel kupiti par nogavic in plačal z dvajsetakom. Prodajalec je po plavkastih barvi in po zvniku takoj ugotovil falzifikat in kupcu v obraz to povedal. Ta je vzel ponarejeni denar nazaj in plačal s pravim. Med tem pa se je ves čas vedel zelo plašljivo in ni pokazal prevelike korajžje za ta nevaren posel. Čez nekaj časa je prinesel nogavice nazaj in prosil, da se mu vrne denar, češ da mora še druge stvari nakupiti, ter da bo po nogavice prišel pozneje. Toda fant ni bilo od nikoder več. Občinstvo opozarjamo, naj pri prejetem 20 dinarskih novcev posveča nekoliko več pozornosti, ker je mogoče, da je neznan fant le kaj spravil v promet falzifikate, mogoče je na tudi, da je imel pomagalec.

Epidemija otroških bolezní. V kranjskem okraju, najbolj pa še v Trzinu in okolici ter Škofji Loki in okolici, je letošnje jesen močno izbruhnila epidemija raznih otroških bolezní. — Te bolezni so se sicer javljale tudi v pred. navedeni dobi, a v mnogo manjši meri. — Od srede oktobra približno dalje je zdravstveni odsek na okrajnem načelnstvu registriral 46 slučajev davice, 14 slučajev ošpic in 4 slučajev škrlatinke. Izmed teh sta bila 2 smrtna slučaja. Pozitivno pa vemo, da niso bili prijavljeni vsi bolni otroci in tudi ne vsi slučajji smrti. Upravičeno tedaj so se sprico velikega obsega razsajajočih kužnih otroških bolezní manjše baje za svoje otroke. Čujemo pa, da bolezen sedaj ponehava.

Fluktuacija delavstva. Ker je tovarna »Jugoslovska«^c zadnje čase zapet zaposlila večje število delavstva, je slednje v veliki meri pustilo delo in službo v tovarni »Jugobruni«^c in prišlo v »Jugoslovske«^c.

Silvestrov večer bo priredilo drevi ob 8 v dvorani Ljudskega doma Delavsko podporno društvo. Program je zelo pester in vabljiv.

„Ne razumem, kako moreš

s hemeroidi opravljati to težko delo«

— Jih nimam več, moj ljubi. Mojster mi je priporočil neko izobno sredstvo. Uporabljal sem ga 14 dni in rešil sem se hemoroidov ter sem kakor prerojen Sredstvo se imenuje Posterisan in se dobi v vsaki lekarni. — Tuba Posterisan mazila stane 31 Din, skalijca začepkov pa »9 Din.

Odobreno od min. soc. pol. in narodnega zdravlja S. br. 936 od 19. maja 1932.

Sport

Vremensko poročilo

30. dec. 1932.

Kranjska gora: Še vedno sneži. Pršiča je zjutraj do 7 zapadlo 10 do 30 cm na raznih mestih. Barometer: 765,5 mm, temperatura — 5 stopinj C. Veter jugovzhodni. Smuka idealna, izgledi za praznike odlični.

Kolče: Temperatura — 5 stopinj C, na zmrlji podlagi 15 cm suhega snega. Brez vetra, še vedno sneži. Za tečaj smuka ugodna.

Zelenica: Zapadlo je četrtil metra snega pršiča na staro trdo podlago. Sneži še naprej, smuka idealna.

Razne sportne vesti

S sodniki pa ne bo tako lahko, kot so si predstavljali pri nogometni Zvezi v Belgradu, ko so zahtevali, da se ji podmah dostavi spiskar. Zveza, ki je sicer nadrejena oblast, kaj rada uporablja besedo »narednjemo«. Pri sodnikih pa z naredbami ne bo tako gladko šlo. Skoraj vse sekcije v državi so se izjavile solidarne. Osijek, Split, Zagreb in Belgrad so solidarni. Tudi ljubljanska sekcija je pozvala svoje člane, da ne vodijo tekem. Ali bodo solidarni s svojimi tovariši v drugih mestih, bomo videli že jutri. Vrše se nekatere tekme in k temu so delegirani sodniki. Ali bodo ljubljanski sodniki solidarni ali ne, je približno vse eno. Glavno je, kaj bo s sodniki v Belgradu in Zagrebu. Naravno vse nekaj drugega je, če so vsi složni. Vendar kolikor smo informirani so tudi v Ljubljani složni. Mogoče se bo našel uskok, ki gleda na materijalni dohodek, ki je v zvezi s sojenjem. Na vsak način je pa situacija taka, da bo Zveza primorana še enkrat pred svoje člane in na izrednem obnem zbere rešiti vprašanje sodnikov. V sezoni brez preizkušenih sodnikov prvega tekme ne bodo odigrane v redu.

Zimsko-sportna Zveza je tudi letos angažirala posebnega trenerja za skoke. Baje pride že sredi januarja naš stari znanec Gutormsen, ki bo prevzel trening naših skakalcev. Tekmovalce v teku že trenira Leupold. S fanti je dosegel že lepe uspehe. Fantje so pripravljeni za tekme, ki se bodo sedaj vrstile nedeljo za nedeljo. Sicer še ni dosti snega zapadlo, toda po Gorenjskem ga je precej več kot v Ljubljani.

Na drsališču Ilirije, pod Cekinovim gradom, marljivo trenirajo hokey igralci. Pripravljajo se za tekme z romunskimi profesionalnimi igralci. Z njimi ne bo lahko igrati. Romunski kralj je sam zbral najboljših igralce v državi in jih združil v enem klubu. Dobil je tudi dobrega trenerja, tako da je to profesionalno moštvo resen nasprotnik. Proti raznim dunajskim hokey moštvom so dosegli lepe uspehe. Govorjenje teh igralcev bo za ljubljano gotovo velika senzacija. Igrali bodo najbrže dve tekmi, eno podnevi, drugo pa zvečer pri umetni razsvetljavi.

JUTRIŠNJI PROGRAM

Na igrišču Hermesa se nadaljujejo tekme v korist brezposelnih igralcev. Nastopijo »Kortan«^c proti »Slovanu«, »Hermes«^c pa proti »Grafiku«. Najzanimivejša bo gotovo igra »Hermesa«^c z »Grafikom«, kajti obe moštvi sta v dobri formi. Pri teh dveh tekmah se bo pokazalo, v koliko so sodniki ljubljanske sekcije složni. Zal so radi sklepa sodnikov prizadeti klubi. Ker je pa namen tekem dobrodelen, bodo igre prav gotovo odigrane v redu, tudi če jih ne bodo sodili izprašani sodniki. Upajmo, da bo obisk tekem, ki bodo nudile gotovo dober sport, dobro obiskan.

Na igrišču Ilirije bo pa trening tekma dveh moštev Ilirije.

Cerkveni vestnik

Skupno sv. obhajilo mož in fantov. Jutri dne 1. januarja je prva nedelja v mesecu, določena za skupno sv. obhajilo mož in fantov. Božični prazniki, ki smo jih obhajali, nam kažejo neskončno ljubezen učlovečenega Boga, ki je prišel k nam. Se boli želi priti v naša srca v sv. obhajilu. Gotovo mu boste to željo izpolnili in prišli v obilnem številu k njegove božji mizi. V ljubljanski stolnici je skupno sv. obhajilo mož in fantov zjutraj ob pol 7 po sv. maši z blagoslovom.

Marijina kongregacija za gospode pri sv. Jožetu ima jutri, na novega leta dan ob 7 zjutraj sveto mašo s skupnim sv. obhajilom.

Mečanska Marijina kongregacija za moške pri sv. Jožetu ima jutri, na novega leta dan ob 7 zjutraj sv. mašo s skupnim sv. obhajilom, ob 10 odbovoro sejo, ob 11 shod.

II. vnanja kongregacija pri uršulinkah v Ljubljani ima jutri v nedeljo 1. januarja zjutraj ob 6 skupno sv. obhajilo, popoldne ob 2 mesečni sota nek. Pridite vse. — Voditelj.

Okrasite si Vaš dom, Vaše stanovanje

z novodobno opremo pohištva, katero kupite na ceneje pri:

ANDREJ KREGAR in SINOVA

tovarna pohištva

ST. VID NAD LJUBLJANO — TELEFON ST. 12

(nasproti kolodvoru)

Ilustrir. ceniki se pošiljajo proti 20 Din predplačila

Možje, o katerih je leto 1932 govorilo...

Zgoraj od leve na desno: ameriški kemik Langmuir, ki je prejel Nobelovo nagrado; nemški raziskovalec Paul Bauer, ki je bil odlikovan z zlato olimpijsko medaljo; Nobelov nagrajenec za medicino, sir Charles Sherrington; Gerhart Hauptmann, 70 letnik; sir John Galsworthy je prejel literarno Nobelovo nagrado; ameriški boksač Jack Sharkey si je pridobil svetovno mojstrstvo; borec za indsko narodno osvoboditev Mahatma Gandhi je to leto dosegel v boju z Angleži nove uspehe; Adolf Hitler, voditelj nemških narodnih socialistov, je bil to leto na višku svoje moči, pa je končno omahnil. — Druga vrsta od leve na desno: Novi francoski državni predsednik Albert Lebrun; Franklin D. Roosevelt je bil z veliko večino izvoljen za predsednika Združenih držav; državni kancelar von Papen, ki je nasledil Brüninga, a je zajadral v motne vode; general Schleicher, ki je za Papenom stopil na krmilo nemške državne vlade; Edvard Herriot, ki je v letu 1932 bistveno vplival na francosko politiko; angleška letalka Amy Johnson-Mollison je postavila nov letalski svetovni rekord, ko je preletela daljavo London—Kapskat in Kapskat—London; belgijski raziskovalec stratosfere prof. Piccard, ki se mu je tudi to leto posrečil vlet v stratosfere; Gronau, ki je z uspehom preletel okoli sveta.

Jubileji

Dežnik — Pero — Cigareta

Spominjamo se jubilejev ljudi, ki so storili kaj velikega, a spominjamo se tudi naprav, ki lajšajo človeštvu hudo življenje. Tako so pisali lani na široko o šivalnem stroju — neke na Angleškem so mu postavili celo spomenik. Saj je pa tudi zaslužil vse spoštovanje za tako zvesto službo! Milijoni mož in žena so ga rabili. — To leto pa je na vrsti s svojo dvestoletnico dežnik, ki so ga najprej odprli Angleži. Če smo pravični in se malce ogledamo po zgodovini, pa bomo rekli, da je domovina dežnika na vzhodu; le s to razliko, da so ga tam rabili kot senčnik, v Evropi pa je dobil službo dežnika. Med Kitajci, Egipčani, Asirci in ostalimi narodi so imeli namreč samo vladarji in višje kaste privilegij, da so smeli nositi senčnike, ki so jih branili pred vročimi žarki tropičnega sonca. Zdi se, da je bilo to kakih 11 stoletij pred Kristusom. Z vzhoda je prihajal senčnik v kraje ob Sredozemskem morju, toda tudi tu le za redke emrinike. To redko spoštovanje do senčnika je bilo vzrok, da so jih začeli rabiti pri bogoslužju, v čast božanstvu. Tudi med katoličani se je to ohranilo po starih tradicijah do danes — baldahin. No, ljudem vendar nikoli ni prišlo v um, da bi rabili senčnike proti dežju, tako da še danes nekateri jeziki nimajo aдекватnega izraza za dežnik, marveč samo za senčnik — ombrello...

Končno pa — pred 200 leti — je odšel Anglež James Hervey na ulico z dežnikom! Bival je namreč na Kitajskem; ko pa se je vrnil in je našel v Londonu svo megle in brezkončno cedenje, ki je v navadi v severnih krajih, je odprl dežnik. Verjetno, da mu je bil po obisku zemlje sonca in angleški dežek še neugodnejši, zato je sklenil, da se bo ubranil pred njim s pripravo, ki jo je spoznal na Kitajskem. Toda Hervey je drago plačal to svojo samovoljnost. Ljudje so se mu od vseh strani rogali, otroci so se ga v jatah gnali za njim in končno ga je hkratu z dežnikom vred — aretirali.

stražnik. Nesrečni izumitelj evropskega dežnika ni smel več na ulico z dežnikom. Umrl je v največji bedi. No, kmalu pa so se našli ljudje, ki so znali ceniti praktičnost te »novotarije« in odprli so prve tovarne za izdelavo dežnikov.

Razume se, da so bili ti prvi dežniki nepravični in veliki skoraj dva metra. Težki so bili po več kilogramov, paličice pa so imeli lesene. Bil je to pravi del pohištva, ki se je dedoval od rodu do rodu. Šele kasneje so bile uvedene železne paličice, izrezljali so držaje in okrasili blago; poseben ženski svet je začel krasiti robce, držaje, menjavati stili in velikosti, tako da so se končno izoblikovali dežniki v današnje ženske »senčnike«. Danes je dežnik last vseh narodov in stanov. Mnogo dovtipov se vrti na račun velikih kmečkih dežnikov, prav tako tudi na račun profesorjev, ki jih kaj radi

SOS na planinah. Nemško-avstrijsko planinsko društvo se je posvetilo reševanju turistov s pomočjo dveh oddajnih postaj s kratkimi valovi. Ti postaji sta sicer naznanjali vremenska poročila, a bosta vendarle v prvi vrsti v službi reševanja turistov. Šele pred kratkim so uvedli ta tako zvani SOS na planine in že je bilo veliko uspehov. — Člani sprejemajo poročila, ki jim jih oddaja postaja.

pozabljajo, toda sleherni človek mora priznati, da je dežnik izredne vrednosti za slehernega človeka — vsaj kadar dežuje!

Stoletni jubilej praznuje letos tudi pero. Sicer se je pojavilo kovinasto pero že leta 1890, toda bilo je tako drago in je bilo hkrati tako slabo, da je večina razumnosti ostala zvesta gosjemu peresu. Šele leta 1932 je prišlo na trg pero z lesenim držalom, takrat pa so takoj vsi pisarji pokupili to praktično novost in zavrgli gosjo in puranova peresa. — Nalivno pero, ki se danes tako širi med inteligenco, ni nov izum, marveč je še starejši kot jekleno pero. Že v 17. in 18. stoletju so rabili nalivna peresa, toda radi draginje so bila pristopna le bogatinom. Sicer pa so taka peresa hitro zarjavela in na ta način postala nerabna. Problem nalivnega peresa so rešili šele takrat, ko so nadomestili jekleno pero z zlatim in to zaščitili z iridijem.

To leto praznujemo tudi stoletnico, odkar kadimo cigarete. Do 1832. leta so kadili le cigare in pipe. No, pri obleganju Akke (1832) je zmanjkalo egipčanskim vojakom pip, pa so si zavijali tobak v papir in tako kot prvi kadili »cigarete«. Ne dolgo za tem je že nastala prva industrija za izdelovanje cigaret, nakar je našla cigareta pot v vse sloje in v vse kraje.

»Torej vaš mož govori v spanju! Hočete potem takem zdravili, ki bi mu to zlo odvzela?«
»Ah ne, gospod doktor, marveč, da bi malce razločneje govoril...«

„Narobe“ zdravljenje

Dunajski kirurg prof. Steyskal je predaval v Medicinskem društvu o novem »narobe zdravljenju«, ki je zelo zanimivo navzoče številne zdravnike. Prof. Steyskal uporablja novo sredstvo za zdravljenje bolečin. Namesto pomirjevalnih, blažilnih zdravil vbrizgava v bolne organe snov, ki povzroča bolečine. To »protidražilo« potolaži naposled vse bolečine! Ta način zdravljenja se je posebno sijajno obnesel pri zdravljenju pokostnice in revmatizma v členkih, ki povzročata bolniku neznozne muke. Po cepljenju so utihnile bolečine in so postali členki zopet gibljivi. V posameznih slučajih so bile ozdravljene celo ohromele okončine. Nekateri zdravniki so pripomnili predavatelju, da je »preganjala hudiča z Belzebubom« že srednjeveška medicina. Med sedanjimi ljudskimi leki, ki sloni na tem načelu, naj omenimo razbeljeno železo za odprte rane ali koprive in mravlje za revmatizem. Naposled vendarle niso bila stara izročila tako bedasta, kakor je mislila domišljava napol zelena znanost pred štiridesetimi leti.

Sramotni stebri

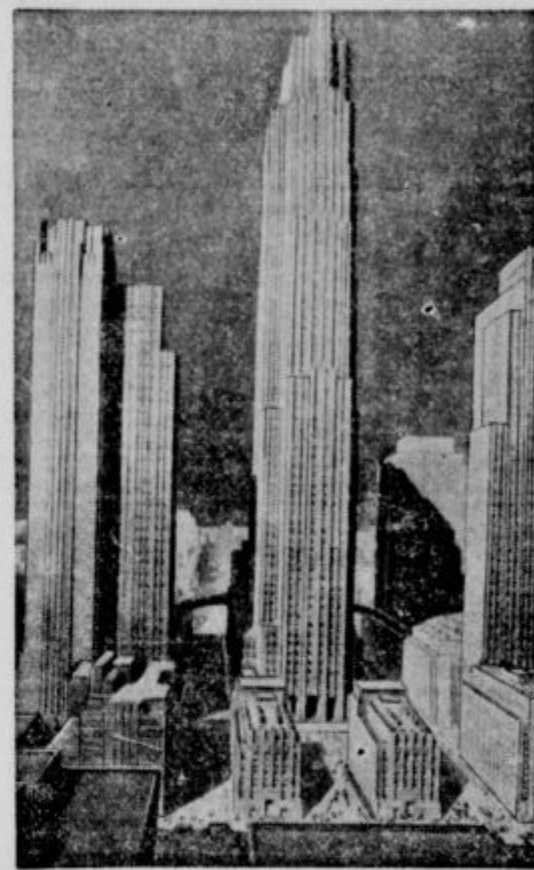
Neizmerne krivice, ki so jih zakrivila dolgoletna meščanske vojske kitajskim mestom in vsem, so dovedle višje šangajske kroge na misel, da bi obnovili starokitajski običaj železnih sramotnih stebrov. V preteklih stoletjih je bil namreč na Kitajskem običaj, da so vse krivične uradnike privezali na javnih mestih k sramotnim stebrom, na katerih so bila zapisana krivična dejanja kaznjencev. Stebri so bili iz železa, da bi mogli kljubovati viharjem. Še danes stoji po nekaterih mestih taki stebri, ki so ostali iz davnih časov. Eden največjih takih sramotnih stebrov stoji v templu Jo Fei v mestu Hangčon, na katerega je bil privezan zli uradnik malo pred nastopom Mandžu-dinastije v letu 1640, ker je izsahal svojo provinco do zadnje kapljice krvi. — Liga proti meščanskim vojakom v Šangaju je zdaj sklenila, slehernega ščuvalca (če pa se že meščanska vojna začne), slehernega vojaka, ki bo kakorkoli škodil civilnim ljudem, privezati k temu sramotnemu stebri. Pa tudi oni, ki iz dobičkaželjnih namenov hujskajo za vojno s sosedom, bodo prišli pred »železni spomenik«, zakaj podobni so onim krivičnim uradnikom, ki sesajo ljudstvo.

Prazne nade?

Iz izveštja Mednarodnega urada za delo vidimo, da se je število nezaposlencev tekom zadnjih šest mesecev zmanjšalo za 2 milijona tedbnikov. Kakor vemo, se ceni število brezdomcev celega sveta na 26 milijonov. To zmanjšanje, da si neznatno, zbujajo torej nade, da bo počasi nastopil v nevzdržnem stanju sodobnega svetovnega gospodarstva preobrat...

S čolnom čez „lužo“

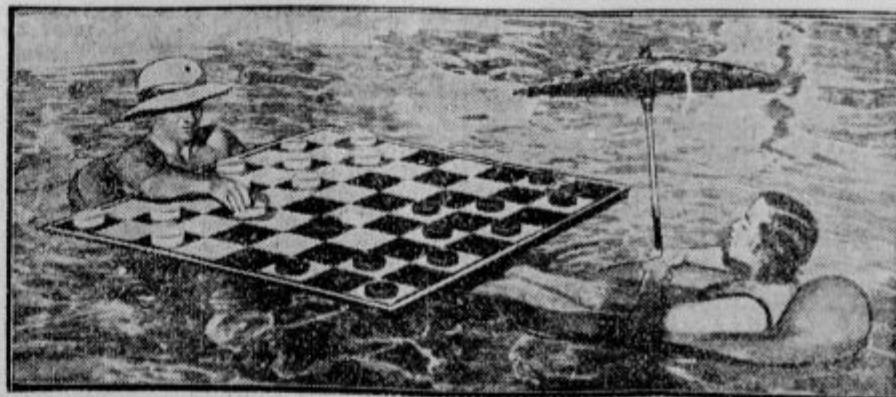
V Newyork je privesal te dni 26 letni Norvežan Hansen, ki je v 8 m dolgem čolnu po 33 dneh prevozil Atlantsko morje. Pristal je v Miami na Floridi. Pri sebi je imel drzni čolnar psa in mačko, ki sta morske viharje pogumno prenašala.

Osmo čudo sveta. Pogled na tako zvani Rockefellerjev mestni okraj v Newyorku, ki so ga pravkar dovršili. Je to orjaški kompleks nebotičnikov, ki obsega upravne prostore za radio (zato se imenuje ta del tudi Radio-City), a je hkrati največje newyorskó zabavišče. Samo v gledališki dvorani bo prostora za 6200 oseb. Kolik je celoten obseg moramo sklepati iz dejstva, da sta se morali umakniti dve ogromni stanovanjski četrti, da so se na njih razvalinah dvignili ti nebotičniki.

Načrt za novi prekop

Po načrtu, ki ga je francoski senat sprejel, bi bilo treba zaposliti 173.000 delavcev za dobo šestih let, da bi dovršili prekop: Biskajski zaliv—Sredozemsko morje. To velikopotezno delo bi pogoltnilo 13 milijard in pol. Seveda bi imel ta prekop velike strategične in gospodarske pomen.

Skrbi »ubogih« Američanov. Medtem ko ves svet ječi pod pezo gospodarske krize in blodijo brezposelnih delavcev za kruhom, se ameriški milijonarji brezskrbno zabavajo v sončni Kaliforniji.

Za najlepši kitajski tempel se smatra čudovito delo kitajsko-lamaistične arhitekture, zlati jeholski paviljon, ki je bil nekdanja rezidenca mandžurskih cesarjev. Sven Hedin jo je na svoji zadnji ekspediciji odkril. Dal jo je pa točno po originalu postaviti v Čikagi, kjer jo bodo razkazovali na svetovni razstavi. Zgradba sestoji iz 20.000 delov in vendar jih ne veže niti en ševlj.

Ing. Pavle Ferlic, Stična:

Dobičkanosnost prašičjereje

Zadnje čase se vrtijo v dnevnih časopisih zelo pogosta in jako umestni članki, ki osvetljujejo izredno težek položaj našega kmeta. Tako je v »Slovenecu« z dne 14. decembra pisec članka »Hud položaj našega kmeta« jako kratko in jedrnat orisal vsa obupna položaja našega kmeta v Sloveniji, ki že velja velja kljub hudi gospodarski krizi za steber naše države.

Ako človek pazno prečita omenjeni članek, dobi vtis, da ga je spisal človek, ki temeljito pozna narodno gospodarstvo že več desetletij in ne moremo samo par let.

Prav posebno lepo vzporeja pisec cene prašičev pred vojno in po vojni.

Pred vojno je stal 1 kg žive teže pri prašičih 12 K. Za 12 K je lahko kmet kupil pred vojno 3 m kotenine, polrugo kilo sladkorja, 60 škatlic žveplen ali pa 61 petroleja. Danes stane 1 kg žive teže 6-8 K. Za 6 Din lahko kupi danes kmet pol metra kotenine, 0,40 kg sladkorja, 6 škatlic žveplen ali pa pol litra petroleja.

Iz teh par primerov je razvidno, da mora danes kmet na eni strani pripeljati z vozom pred trgovino debelega prašiča, iz trgovine pa lahko nese v mali ročni torbici nekaj malega najnujnejših vsakdanjih stvari: petrolej, kotenino, vzgallce itd.

Da bo položaj našega kmeta še bolj jasno očitano, pogledimo še, koliko papirnatih dinarjev odgovarja predvojni ceni 12 K. To ceno dobimo, da spremenimo krome v dinarje, in to pomnožimo z deset. Na ta način dobimo, da je predvojnih 12 K sedaj 12 Din.

Ker je pa sedanja valuta padla za 30% in je ta padec valute našel izraza v vseh trgovinah, potem bi morala biti sedanja cena ne 12 Din, ampak 15-16 Din. Številco 12, oziroma 15-16 Din pomeni torej, da bi morala biti sedanja cena 12, oziroma 15-16 Din, da bi mogel doseči kmet vsaj tisto ceno, ki je bila pred vojno na podlagi zlate valute. Vendar pa kljub temu, da bi danes kmet prodal prašiča po 15-16 Din, ne bi mogel kupiti za 1 kg žive teže 3 m kotenine, 1,5 kg sladkorja, 60 škatlic žveplen, 61 petroleja, ampak danes lahko kupi kmet za 15-16 Din samo 1 m kotenine, 0,75 kg sladkorja, 15 škatlic žveplen, 11 petroleja. Da bi pa kmet lahko kupil danes za 1 kg žive teže to, kar pred vojno, bi morala biti cena najmanj 40 Din, in ne 15-16 Din. Toda danes so cene samo 6 Din in ne 40 Din.

Seveda pa bo takoj vsakdo osupnil in dejal, da je cena 15 Din previsoka in da pomeni ta cena za kmeta ogromen dobiček.

Da ta cena nikakor ni pretirana, je že itak dokazano iz prej navedenih primerov. Da pa cena 15 Din za kmeta ne pomeni nikak dobiček, hočem dokazati v tem članku na podlagi znanosti in na podlagi praktičnih izkušenj. S ceno 15 Din pa kmet komaj pokrije svoje stroške in režijske stroške. — Po Kellneru (pisec knjige o prehrani živali) napravi prašič iz 1 kg škrobne vrednosti komaj 0,25 kg mesa. Za normalno prehrano peršutnika je potrebno vsak dan tekom desetmesečnega krmjenja najmanj 1,26 kg škrobne vrednosti. Da dobi peršutnik to količino škrobne vrednosti (1,26 kg), mora porabiti vsak dan 0,5 kg ječmena, 0,5 kg ovasa, 0,10 kg bučnih tropin, 0,04 kg koruznega zrnja, 0,24 kg ribje moke, 0,02 kg kisljavega apna, skupaj 2 kg mešanice. Ta mešanica je narejena po nemškem receptu, ki je baje najbolj poceni, v kolikor se tiče popolne prehrane mladih prašičev. Cela ta mešanica (2 kg) stane 4 Din. Iz 1,26 kg škrobne vrednosti pa napravi prašič največ, po Kellnerju, 0,34 kg mesa. Zato stane 1 kg mesa našega kmeta 4 : 0,34 = 11,8 Din.

Torej velja našega kmeta 110 kg težek peršutnik 110 × 11,8 = 1298 Din. Kmet pa lahko proda peršutnika po 6 Din in dobi za njega komaj 600 Din, torej znaša izguba samo pri enem prašiču 633 Din.

Nič boljše ni pri pitanceh. Tam stane 1 kg žive teže 12,5 Din. Računa o tem tu ne bom razglabljal, ker ni prostora na tem mestu. Iz prakse mi je znano, da dobi pitomec tekom pitanja na dan 1,5 kg koruznega zrnja, 1,2 kg krmilne moke, 0,6 kg krompirja, 0,5 kg raznega žita, 21 posnetega mleka, 41 sirotke. Ta hrana stane na dan 5,40 Din. Vsa ta mešanica hrane vsebuje po Kellneru 2,92 kg škrobne vrednosti, iz katerega napravi prašič 2,92 × 0,25 = 0,73 kg mesa. Radi tega stane 1 kg mesa našega kmeta 7,5 Din. To je pa cena samo na podlagi znanstvene teorije in sicer samo za čas pitanja. V praksi pa računski nikoli niso vedno najboljši. V najboljšem slučaju izkoriščanja hrane od strani zelo dobro rastnega prašiča znaša prirastek na dan 0,75 kg po komadu. V pitalskih se pa nahaja vedno nekaj komadov svinj, ki hrano zelo slabo izkoriščajo. Radi tega znaša prirastek tekom pitanja v velikem pitalsku komaj 0,5 kg na dan. Ti slabi pitanci povzročijo, da stane 1 kg mesa 11 Din, namesto samo 7,5 Din, kakor je zgoraj

omenjeno. To valovanje rentabilnosti se razteza od 7,5 do 11 Din ali pa še višje, na 12,5 Din. Vendar se povprečno lahko vzame, da stane našega kmeta 1 kg mesa najmanj 10 Din. — Radi tega stane našega kmeta pitavec 150 × 7,5 = 1125, ali pa 150 × 12,5 = 1875 Din. Za celega pitanca pa dobi kmet v najboljšem slučaju 975 Din, torej znaša najmanjša izguba 150 Din in sega do 900 Din. Povprečno torej pri komadu okoli 500 Din. V tem računu je pa omenjena samo prehrana prašiča, režijske daleč ni pokrita.

Iz tega opisovanja je razvidno, kako veliko važnost mora igrati odbiranje plemenitih svinj. To je pa naloga države, oziroma banovine. Odbirati bi se morale samo take svinje za plemo, katerih pitanci napravijo največ prirastka z ozirom na použito hrano, oziroma na použito količino škrobne vrednosti. Tako delo pa zahteva izredno mnogo dela in truda pri prehrani, tehtanju, pri preračunavanju izkoriščanja hrane itd. Kr. banska uprava v Ljubljani bi morala taka svinjerejska vzrejalnica gnojno podpirati s tem, da odkupi plemeniti material iz takih vzrejalnic po taki ceni, da lahko rejec pokrije vse omenjene izdatke.

Taka je torej slika dobičkanosti svinjereje, oziroma prirastka našega kmeta in tako je torej vzroki naših svetovnoznanih peršutnikov.

Kakšna je pa slika hrvatskega prašičjereja?

Po hrvatskem načinu vzreje eno leto star prašič ne stane skoraj nič, ker se ta prehrani v prostornih hrvatskih hrastovih šumah. Tak način vzreje sem opazoval na lastne oči v najbližji okolici Zagreba na Slemenu, kamor sem se hotel sprehajati ob času mojih študijev v Zagrebu. Kadar hoče hrvatski prašičjerejec prašiča vzrediti, ga gre iskat v šumo, ga pripelje domov, kjer mu daje nekaj mesecev jesti koruze, kolikor sam hoče. Tak prašič poje na dan 4-5 kg. Prirastek mu znaša povprečno 1 kg na dan. Koruza stane 60 p 1 kg, torej stane prehrana na dan 3-3,5 Din. Toliko stane tudi 1 kg mesa.

Te podatke sem dobil na podlagi pripovedovanj od domačih ljudi. Ti podatki se pa tudi čudovito lepo ujemajo z znanstveno prehrano po Kellneru. Po Kellneru porabi 150 kg težek prašič med pitanjem dnevno 3,6 kg škrobne vrednosti. Ta količina odgovarja 4,5 kg koruze. Prirastek od 3,6 kg škrobne vrednosti znaša 0,9 kg mesa, torej približno 1 kg.

Iz tega sledi, da stane hrvatskega prašičjereja 1 kg prirastka med pitanjem 3-3,5 Din, doim našega kmeta 7,5-12,5 Din. V Ljubljano so pa vozili hrvatske prašiče po 11 Din, domače pa po 7,5 Din žive teže. Hrvatski špeh se je prodal po 14 Din, domači pa po 16 Din. Hrvatski špeh je vođen, neokusen, domač je trd, okusen. Hrvatske prašiče so morali voziti v Ljubljano, ker so hoteli naši kmetje nase mesarje ubiti z navijanjem cen do 10 Din. Tako mi je rekel neki ugledni ljubljanski mesar.

Iz tega kratkega pregleda naj bo razvidno dejansko stanje naše prašičjereje. Radi tega pa tudi posledice niso zlostale. Domači prašičjereja v Sloveniji, posebno na Dolenjskem, je prišla že na nič. Vzroki so: 1. slaba korist od prašičjereje, kakor sem omenil, 2. kuga, katere se viltkopaja v naše kraje z uvozom hrvatskih prašičev. Posebno je to opazovati v krajih, ki meje na Hrvatsko, to je v Beli krajini in v okolici Novega mesta.

Pokazal sem na kratko večko izgubo prašičjereje. Naj pokažem še dobiček svinjske trgovine, oziroma mesarske obrti.

Po raznih izkustvih sem ugotovil, da se naš prašič ukotje po sledeči tabeli:

120 kg težek prašič da			
krvi	3,0%	3,5 kg	= 0,0 Din
blato, čreva,			
želodec	10,5%	12,5 kg	= 10,0 Din
izguba	4,5%	5,5 kg	= 0,0 Din
drob	3,0%	3,5 kg	= 20,0 Din
koža	5,0%	6,0 kg	= 10,0 Din
meso	38,0%	45,5 kg	à 11 = 500,5 Din
žep	28,0%	34,0 kg	à 14 = 476,0 Din
glava, noge	8,0%	9,5 kg	à 8 = 76,0 Din
skupaj 100,0%		120,0 kg	1092,5 Din

Iz te tabele je razvidno, da izkupi mesar-obrtnik za enega prašiča 1092,50 Din, doim je dal zanj zmoglo največ 720 Din. H kupni ceni 720 Din pridejo še stroški: 1. za klavnico 78 Din, 2. za mesno trošarino, ki se imenuje mitnina, 15 Din, 3. 3% prometni davek od kupne cene, to je 21,6 Din, skupaj 114,6 Din. Zraven pridejo še prevozniki stroški največ 30 Din za prašiča, torej skupno 144,60 dinarjev. Prašič stane mesarja 864,90 Din, zanj pa izrabi 1092,50 Din, torej znaša čist dobiček 227,40 dinarjev.

Poskusil sem pokazati vso težo in obupno stanje našega kmeta ter mali dobiček mesarske obrti.

H koncu vprašam zato vso slovensko javnost in merodajne faktorje, da-li je prašičjereja v naši banovini sploh še mogoča, in kaj se misli ukreniti, da se naša prašičjereja omogoči? Gotovo je, da naš kmet, ki nima na razpolago prostornih hrastovih šum in poceni koruze, kakor je to slučaj na Hrvaškem, ne bo mogel iti po metodah hrvatskega prašičjereja in zato mu tudi ne bo mogel konkurirati!

Borzo

Denar

Dne 30. decembra.

V deviznem prometu so danes oslabei tečaji Amsterdama, Berlina, Londona, Pariza in Trsta, doim so tečaji Curiha, New Yorka in Prage ostali neizpremenjeni.

Avstrijski šiling je notiral na ljubljanski borzi 8,88-9,05, na zagrebški pa 8,90 denar, grški boni 34-35 (40,000 drahem po 33).

Ljubljana. Amsterdam 2314,85-2326,21, Berlin 1369,58-1380,38, Bruselj 799,13-808,07, London 190,42-192,02, Curih 1108,35-1113,85, New York 5738,81-5767,07, Pariz 224,77-225,89, Praga 170,45 do 171,31, Trst 294,35-296,75.

Skupni promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 51.105 Din.

Curih. Pariz 20,2825, London 17,19, New York 519,75, Bruselj 72, Milan 26,61, Madrid 42,45, Amsterdam 208,875, Berlin 123,75, Stockholm 94, Oslo 88,65, Kopenhagen 89,10, Sofija 3,76, Praga 15,38, Varšava 58,20, Atene 2,77, Carigrad 2,48, Bukarešta 3,085.

Vrednostni papirji

Danes je bil najvažnejši borzni termin in je bil promet izredno znanen. Še celo v primeri z večerjem so bili tečaji višji. Promet je bil radi ultima rekorden in je znašal na zagrebški borzi: vojna škoda 7000 kom., 7% inv. pos. 400.000, agrarji 800 tisoč, begl. obr. 300.000, Blerova posojila 60.000 dol., pos. 7% Drž. hip. banke 10.000 dol.

Med delnicami je bilo zaključenih 6000 kom. Priv. agr. banke, 50 kom. Narodne banke in 25 delnic Trboveljske.

Za informacijo navajamo lanske tečaje ob ultimu 31. dec. 1931 na zagrebški borzi: 7% inv. pos. 60 blago, agrarji 29-30 (30), begl. obr. 40 bl., vojna škoda 230-235 (230, 250), 8% Bler 58 bl., 7% Bler 47,50-49 (48), 7% pos. DHB 58 bl. Iz tega pregleda je razvidno, da so bili letos tečaji 7% inv. pos. agrarjev, begl. obr., 8% Blera in pos. DHB, doim so bili višji tečaji vojne škode in 7% Blera.

Ljubljana. 7% inv. pos. 53 den., vojna škoda 250 den., 8% Bler. pos. 46 den., 7% Bler. pos. 43 do 45, Kranj. ind. zaklj. 300.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 50 do 55 (53), agrarji 25-27 (27), vojna škoda 250-251 (250, 252), 2. 236-237 (236), 6% begl. obr. 32-35 (35), 8% Bler. pos. 46-47 (46, 48), 7% Bler. pos. 43-44 (43, 45), 7% pos. DHB 48-50 (48, 50). — Delnice: Narod. banka 4300-4350 (4300, 4350), Priv. agrar. banka 268-269 (268, 270), Nar. šum. 20-30, Guttman 100 bl., Našice 500 den., Drava 200 den., Šečera Osjek 195 bl., Šečera Bečke rek 800 den., Osj. ljev. 250 den., Impex 50 den., Isis 30-40 (35), Dubrovačka 220 bl., Split cement 200 den., Dalmacija 600 den., Trboveljska 172-180 (175), Tipografija 100 den.

Belgrad. Narod. banka 4300-4350 (4300), Priv. agr. banka 265-266 (266, 265), 7% inv. pos. 53 do 55,50 (53, 52,50), agrarji 30-31 (30), vojna škoda 240-251 (250, 249), 2. zaklj. 238, 232, 6% begl. obr. 35,25-36 (36, 35,25), 8% Bler. pos. 48-49 (48), 7% Bler. pos. 44-45 (43, 44), 7% pos. DHB 48 do 49 (48).

Dunaj. Don. sav. jadr. 62, Aussiger Chemische 124,50, Mundus 58, Alpine 11,25, Trboveljska 23.

Žitni trg

Novi Sad. Fižol: bč. beli brez vreče 115-118. — Ostalo neizpremenjeno. Promet: 35 vagonov.

Sombor. Pšenica: bč. okol. Sombor 165-168, gbl. 169-171, slavonska 165-167, sremska 168 do 170, bč. potiska 172-174, banaška 162-164, banaška potiska 170-172. — Ječmen: bč. srem. 63-64. — Koruza: bč. srem. želj. prompt 50-52. bč. za april maj 65-67,5, bč. sušena 60-62. — Moka: bč. ban. št. Og. Og. 265-280, št. 2 245-260, št. 5 225 do 235, št. 6 180-190, št. 7 130-140, št. 8 82,5 do 88. — Otrobi: bč. pšenični brez vreče 58-60. — Fižol: bč. beli uzans 115-120. — Ostalo neizpremenjeno. — Promet: 49% vagona.

NAZNANILO!

Cenj občinstvu vljudno naznanjam, da z današnjim dnem prevzamam staro, dobro znano gostilno »PRI ANGELJU« v CELJU, Prešernova ulica. Skrbela bom za točno postrežbo, izvrstno kuhinjo in dobro pristno pijačo, ter se za obilen obisk najtopleje priporočam ANGELA KNAFLIČ, gostilničarka

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sobota, 31. decembra: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče. — 17.00 Salonski kvintet: Po želji poslušalcev. — 18.00 Brezposelnost in vzgoja (E. Boje). — 18.30 Zvonjenje. — 18.45 Novoletna blagovest naše postaje in koledniki. — 19.00 Vesela ura: sodelujejo gdč. Silva Danilova, gg. A. Danilo in J. Povhe. — 20.00 Mala Floramy, opereta na ploščah. — 21.15 Salonski kvintet, lahka glasba. — 22.00 Kupleti s kitaro (g. Bajde). — 22.30 Fantje na vasi: Slovenske narodne. — 23.15 Plošče (plesna glasba).

Nedelja, 1. januarja: 7.30 Prva pomoč živini (dr. Kern). — 8.00 Nasveti za kmetovalce. — 8.15 Gimnastika (M. Dobovšek). — 8.45 Poročila. — 9.00 Versko predavanje (dr. Gregor Rožman, škof ljubljanski). — 9.30 Prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve. — 10.00 O vremenških napovedih (dr. Cadež). — 10.30 Šah. — 11.00 Salonski kvintet: Johan Straussova ura. — 12.00 Čas, poročila, plošče. — 15.00 Perutinarstvo — prenos iz gospodinjske šole v Sv. Juriju. — 15.45 Samospevi g. Lovra Korenčana. — 16.15 Linhart: Matilec se ženi — veselo igra (St. Jakobski gledališki oder). — 17.30 Plošče. — 20.00 Koncert delavske godbe »Zarja«. — 21.00 Tamburaški sekstet. — 22.00 Čas, poročila. — 22.15 Salonski kvintet.

Drugi programi

Nedelja, 1. januarja: Zagreb: 20.00 Komorna glasba. 21.30 Plesna glasba. — Milano: 20.30 Prenos opere. — Stuttgart: 20.40 Operni večer. 22.35 Starejši plesi. — Toulouse: 20.30 Orgle. 21.00 Koncert. — Berlin: 20.00 Radiopotpuri. — Rim: Ne oddaja. — Bernmünster: 20.00 »Ločena žena«, opereta. — Langenberg: 20.00 Mozart: »Carobna piščala. 23.00 Poročila. — Praga: 20.05 Koncert češkega filharmoničnega orkestra. — Dunaj: 20.00 »Iluzija vleče vedno. 21.45 Plesna glasba. — München: 19.10 Božič na kmetih. 20.00 Koncert. — Budapest: 19.30 Odl. iz ogrskih oper. 21.15 Klavirski koncert, nato koncert ciganskega orkestra.

Zahvala

g. dr. Leo Šovniku, spec. za ženske bolezni.

Čut dolžnosti mi nologa, da se Vam g. doktor, javno zahvaljujem za brezprimerno pozitivnost ter izredno uspešno zdravljenje moje teško obolele žene. Stotera Vam hvala.

FAJON RUDOLF
učitelj, Sostro

Pers. 391/1932-5.

Razpis

Pri mestnem fizikatu v Ljubljani je popolniti mesto

mestnega zdravnika - praktikanta.

Pogoji so sledeči:

1. Državljanstvo Kraljevine Jugoslavije.
2. Starost ne nad 40 let.
3. Dokaz, da je odslužil kadrski rok, ali da je vojaške službe stalno oprečen.
4. Dokaz, da je diplomiran doktor vsega zdravilstva in da je dovršil po državi za zdravnike predpisano prakso v javni bolnišnici.

V toku treh let po dnevu vstopa v mestno službo mora napraviti fizikatni izpit, prednost imajo pa oni, ki že imajo ta izpit.

Pravilne, z vsemi potrebnimi dokazili opremljene prošnje je vložiti najkasneje

do 7. januarja 1933

pri predsedstvu mestnega načelstva v Ljubljani (personalni referat).

MESTNO NAČELSTVO V LJUBLJANI,
dne 30. decembra 1932.

Zupan in mestni načelniki:

Dr. Dinko Puc l. r.

Lorna Doone

Roman iz Exmoora

113

Ženske so odstopile in šepetaje in hite upirale oči vame. Samo Rutina roka je tresel se iskala moj: »Saj ni mrtva, John. Ako bog da, bo ostala živa in boš srečen z njo.«

»Je li kaj upanja zanj, pa zame, zame?«

»To ve samo Bog v nebesih. Toda če bi te videla takšnega, bi gotovo umrla. Pridi, da ti obvežem rane.«

Slušal sem jo kakor otrok in ji zašepetal iz dna srca: »Vsemogočni naj ti povrne, draga Rut, kar si storila zame.«

Te besede sem se desetokrat ponovil, ko sem pozneje zvedel, da je Lorna rešila samo Rutina čuječnost in skrbna nega. Ko so bili po napadu v cerkvi vsi kakor odreveneli in je celó zdravnik obupaval, je dala Rut Lorno nadvse previdno prenesti domov, kjer ji je izrezala krvavo poročno obleko, ji lastnoročno odstranila kroglo iz rane in ji dela nanjo mrzle obkladke. Nato ji je neumorno oblagala sence in čelo s hladnimi obkladki in ji po kapljicah vlivala v usta krepčilnega vina. Ko so vsi menili, da je Lorna mrtva, je Rut potrpežljivo čakala toliko časa, da je bledi bolnici začelo srce komaj silno utripati in ji je rahel dih kakor vzdih sprehajalca usnilec.

Noč in dan je bedela poleg moje smrtno nevarno ranjene neveste in posrečilo se ji je, da jo je rešila. Ko je najhujše minilo, je pomagala Lorni njena vesela, zdrava narava sama k okrevanju. Prikrivali so ji vsako poškodbo, da se ne bi vznemirjala, in tako se je z božjo pomočjo hitreje popravljala kakor jaz.

Anka je imela z menoj dela čez glavo. Zdravnik mi je sicer poravnal srčno rebro, toda pridru-

žilo se je vnetje in mrzlica mi je začela pretresati ude: zdaj sem videl pred seboj črno barje, zdaj svojo nevesto, ležečo v krvi na stopnicah oltarja. Nekaj mi je govorilo, da je Lorna že davno mrtva in pokopana — da mi pripovedujejo o nji same laži. Zdaj sem prevrtil v življenju občutili poštene bolečine. Kdo bi si mislil, da bi mogla krogla iz pištole zdraviti tako krepko rebro, kakor je bilo moje. Zdravniki je znajevali s glavo in govorili nekaj o mrzlem prisadu. Nisem se bal smrti, kajti življenje brez Lorne se mi je zdelo pušto in brez pomena. Mati je bila vsa potrla in se nikakor ni mogla vdati v usodo.

Polagoma sem se le toliko popravil, da sem mogel kdaj pa kdaj iz postelje. Bil sem pa tako slab, da sem komaj mogel sedeti, noge me niso držale in vsak otrok bi me bil lahko podrl.

Nekdaj dan sem se s težavo oblekel in pričakoval zdravnik, ki je dvakrat na teden prihajal in mi puščal kri. Skozi okno moje mračne sobe se je slišalo brentežanje čebel in se vsipal vonj timijana. Zunaj so če cvelete rože, levkije in kozji parkelji, črekanje so postajale rdeče in sene je ležalo pokoseno na travnikih.

Nenadoma je nekdo potrkal na moje duri. Vstopila je mala Rut, ki me že dolgo ni obiskala. Videti je bila vsa zaračeta od sreče, toda ko me je zagledala, se je prestrašila in vzkliknila: »Za božjo voljo, John, kaj naj to pomeni? Rekli so mi, da si še slab, toda nisem si mislila, da bi bil tako smrtno bled.«

»No, Rut, umrl še ne bom, čeprav me življenje nič več ne veseli. Kmalu bo tukaj zdravnik, ki mi je s puščanjem krvi rešil življenje.«

»Kaj, je vzkliknila Rut vsa iz sebe, »tako si slab, pa ti še kri pušča? Kaj neki misli? Niti kapljice krvi ne smeš več izgubiti. Povedala bom zdravniku svoje mnenje. Ohranila sem Lorno pri

življenju, pa upam, da bom rešila tudi tebe, pa še mnogo laže.«

»Kaj praviš, Rut? Lorni si rešila življenje?«

»Vsa ona tako pravi, John. Ne smem prece-njevati svoje zasluge.«

»Ali mar vsi okoli mene lažejo? Ne razumem vas.«

Pogledala me je s svojimi jasnimi očmi tako odkritosrečno, da nisem mogel dlje dvomiti. Sapa mi je zastala in srce mi je pričelo glasno biti.

»Ali mi boš verjel, ako privedem Lorno pred-te? Dosej se nisem upala tega storiti, ker bi ti utegnilo škodovati. Zdaj sta pa oba dovolj krepka, da se lahko zopet vidiita.«

Rut je izginila skozi vrata, še preden sem zbral svoje misli. Kmalu sem razbral zaane stopinje in pred menoj je stala Lorna deklidko dobre volje. Brez besede se mi je prižela na slušane prsi in me poljubila na blede lice. Zdajci mi je val novega življenja zaplul po žilah in nisem si več želel smrti. Njeni poljubi in solze radosti so me zopet priklenile na evet in čutil sem iznova, kako krasno je živeti.

Oživljena ljubezen in skrbna nega sta mi hitro vračali zdravje. Moja žena je neumorno sedela poleg moje postelje in pomenkovala sva se o preteklih dobrih in slabih časih, o ljubezni in nesreči, nevarnosti

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 5 mm visoka pešna vrstica po Din 2'50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Prireditve

Na Silvestrovo

se boste najbolje zabavali v restavraciji-kavarni A. Senica, Tattenbachova ulica. Tam dobite pečene goske, purane, ocvrte piške itd. po solidni ceni. Priporoča se A. Senica, Maribor, Tattenbachova št. 5. (h)

Službe iščejo

Trgovska pomočnica

z večletno prakso manu-fakturne trgovine z galanterijo in modnim blagom išče mesto za takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 18.392. (a)

Vajenci

Dva kovaška vajenca

zdrava in poštena, takoj sprejemem. Hrana in stanovanje v hiši. Anton Čelik, kovač, Radohova vas št. 19, pošta Št. Vid pri Stični. (v)

Službodobe

Išče se kapelnik

k rutinirani godbi na pi-halo. Prosto stanovanje, stalna plača. Ponudbe na: Kuntara, Kočevje 48. (b)

Gospodična

vajena knjigovodstva ter boljših ročnih del, iz bol-še rodbine, z lepim na-stopom, se sprejme kot blaginčarka v modno trgovino. Pismene ponud-be na upravo »Slovenca« pod »Inteligentna« št. 18.134. (b)

Zasluzek

rudimo osebam vseh sta-nov in v vsakem kraju. Dopise na podružnico »Slovenca« v Celju pod »Začni« št. 18.468. (b)

Gospodična

zvežbana v mlekarji, ka-tera se razume tudi v ku-hinji, se takoj sprejme. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 18.359. (b)

Denar

Vložne knjižice

kupite ali prodaste naj-bolje pri Komanditni dru-zbi M. Jankole. Ljublja-na, Selenburgova ul. 6/II. Telefon 30-52. (d)

Družabnika

sprejme renomirana to-varna trikotaja, ki bi so-deloval, toda ne z večjo vsoto denarja. Ponudbe pod »Zasiğurana prihod-nost« št. 18.456 na upra-vo »Slovenca«. (d)

Vložna knjižica

katerikoli posojilnice v Mariboru do 10.000 Din - se kupi. — Ponudbe pod »Dobro kupec« na upravo »Slovenca« Maribor. (d)

Stanovanja

Dvosobno stanovanje

oddam takoj ali februarja. Moste, Ribniška št. 16. Vprašati: Križevniška št. 14/II. (č)

Lepo sobo

s posebnim vvhodom, v vi-sokem pritličju, oddam boljše-mu gospodu. Po-lianska cesta 20, desno, od 8 do 3 popoldne. (s)

Sostanovalca

sprejemem s 15. januarjem na mirnem in lepem pro-storu v Sp. Šiški. Poizve se v upravi »Slovenca« št. 18.410. (s)

Visokopritlično sobo

lepo, s posebnim vvhodom takoj oddam mirni osebi, zraven cerkve sv. Jožefa. Naslov pove uprava »Slovenca« št. 18.408. (s)

Opremljeno sobo

strogo separirano, oddam na Mirju boljše-mu gospo-du event. z vso oskrbo, po zmerni ceni. Marmon-tova 27. (s)

Poizvedbe

Pes volčjak

služi na ime »hajduke« — brez znamke, se je zgubil. Najditelj naj ga pripelje: Einspielerjeva 22, Langus. (e)

Brezkončna knjiga!

Danes jo odreš in bereš,
kar je danes, novo,
jutri jo odreš in bereš,
kar bo jutri najnovejša!
Kdo si ne želi take knjige!
Imamo jo, toda

ni papirnata, je živa!

Zaokrenite stikalo dobrega
radijskega aparata in večer
za večerom vam bodo po-
dajali književniki sami svoja
najnovejša dela v vseh
jezikih.

Dobri, moderni, selektivni aparati z enostavnim upravljanjem vseh
vrst in za vsakogar so zmeraj v zalogi. Oglejte si jih na naši
stalni razstavi na Miklošičevi cesti št. 7 ali v naši trgovini na
Miklošičevi cesti št. 5 poleg Uniona.

RADIO LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 5

Vnajem

Štiri pisarniške sobe

v pritličju se oddajo s
1. februarjem. Poizve se:
Rojina, Kolodvorska uli-
ca 8. (n)

Vrt

se da v najem. Naslov v
upravi »Slovenca«, Mari-
bor. (n)

Razno

Abonenti

ki želijo spremembo v
novem letu, se sprejmejo
po solidni ceni na dobro
hrano v restavraciji —
A. Senica, Maribor, Tat-
tenbachova 5. (r)

Objave

Oglejte si

zalogo moških klobukov.
Krasna izbira, nizke cene.
Preoblikovanje 25—45 D.
Franc Beraik, dr. z o. z.,
Dunaška cesta 14, vvhod
poleg trgovine Agnola. (n)

Posredstva

Posredovalnica

Wolfova 1, posreduje naj-
hitreje pri nakupu in pro-
daji hiš in posestev. (p)

Tovarna čevljev

proda proti visokemu po-
pustu osem svojih kom-
pletnih podružnic s čev-
lji, v katerih je v vsaki
za 50—100.000 Din bla-
ga. Proda se tudi proti
hranilnim knjižicam. Vsa-
ka trgovina se lahko vo-
di naprej. Ponudbe na
upr. »Slov.« pod značko
»Ugodna prilika« št. 18.137. (p)

Mlin naprodaj

Studenc 1, Moravce. (p)

Zaradi preselitve

prodam svojo hišo z ga-
ražo in vrtom. — Inž. A.
Štebi. Rožni dolina, cesta
X št. 6. Od 11—12 in od
14—15. (p)

Hišo

dvojno stanovanje, elek-
trična razsvetljava, vrt,
studenec, pol ure od Ma-
ribora, takoj ugodno pro-
dam. Vprašati: Cesta na
Brezje 42, Pobrežje pri
Mariboru. (p)

Dve parceli

pri novi šišenski cerkvi
naprodaj. Poizve se pri
gospodaru: Verovškova
št. 53. (p)

Posestvo v najem

iščem kje v ravnini. Grem
tudi za hišnika; žena te
izurjena kuharica in per-
ca. — Naslov v podružnici
»Slovenca« v Celju. (p)

Glasba

Klavirje

vseh vrst uglašuje in po-
pravlja Peter Turnšek —
Celje, Ljubljanska cesta
št. 13. (g)

Pohištvo

Orehova spalnica

kompletna, ki je bila raz-
stavljena na vešejemu,
se poceni proda. Na ogled
pri Andlovic, Komenske-
ga 34. Vzame se tudi
hranilna knjižica. — Jos.
Kelbel. (s)

Kupimo

Parni kotel

malo rabljen in dobro
ohranjen, s 65 do 70 m²
grelne površine in 10 do
11 atm. pritiska, s pre-
grejevalcem ali stoječ
motor na sesalni plin
100 KS — kupimo. Po-
nudbe s točnim opisom
naj se pošljejo na »Sla-
vija«, paromlin, Vukovar. (k)

Kupimo bukove hlode

vač vagonov, boljše kva-
litete, brez grč in z malo
rdečim srcom, v debelini
25 do 60 cm. Ponudbe
naj se pošljejo z navedbo
dob vneša roka, kraja
poseka in cene za franko
vagon nakladalna postaja
na: Remec & Co., Ljub-
ljana, Kersnikova 7. (k)

Prodamo

Bukova drva in

a Trboveljski premog

po dnevni ceni dostavlja

na dom

I. Kic, ml.

Sv. Petra cesta št. 87.

Štedilnike

raznih vrst; vrtno, bal-
konske in stopniške
ograde, dimn. vrata,
brzoparilnike, nudi po
najnižjih cenah ključ,
podjetje Ciril Podraž,
lg pri Ljubljani.

Smoking

skoraj nov, za srednjo
postavo, prodam za Din
600. Čopova 5/I. (l)

Pisalni stroj

»Ideal« prodam za 2500
Din. — Naslov v upravi
»Slovenca« št. 18.476. (l)

Zaradi likvidacije

modne trgovine Dalmati-
nova ulica 4 (Kralja Pe-
tra trg 4) razprodajam
vso zalogo po znižanih
tovarniških cenah dne 31.
decembra 1932. (l)

Prvovrstno

rženo moko

kupite najceneje le pri
Pavel Bertonec
valjčni mlin — Domžale.

Križev pot

okrog 200 let star in ze-
lo dobro ohranjen, veli-
kost slike 34x45 cm, in
še več drugih slik imam
naprodaj. Istotam naredim
slike po naročilu, pokra-
jinske ali nabožne po
prav ugodni ceni in zelo
lepo. Prevzamem za sli-
kanje tudi odra, zastore,
kulise itd. F. Mrčun, de-
koracijski slikar, Bišče
št. 32, Domžale. (l)

Volna, svila, bombaž

stalno v bogati izbiri v
vseh vrstah za strojno
pletanje in ročna dela po
najnižjih cenah pri trvdki
Karl Prelog Ljubljana —
Židovska ul. in Stari trg.

Kontekcija — moda!

Narceneši nakup Anton
Presker Sv. Petra cesta
št. 14 Ljubljana. (l)

Jabolka

epa z mska od

Din 2'50

naprej stalno na

zalogi pri

Gospodarski

zvezi

Ljubljana

HUMAR FRANC

vseh vrst čevljev za dame in gospode. Sprejemam v popravilo galoše in snežne
čevlje in vsa v to stroko spadajoča dela. Izvršujem strokovno barvanje čevljev

ZAHVALA. Vsem, ki ste sočustvovali na kakršenkoli
način z mojo blago ženo, oziroma našo materjo in hčerko

NADO

v njenem življenju, v boleznih in ob smrti ter pogrebu, se naj-
iskrenejše zahvaljujem.

V Ljubljani, dne 29. decembra 1932.

Anton Slodnjak z deco in sorodniki.

Potrji globoke žalosti naznanjamo pretužno vest, da je
naša nad vse ljubljena soproga, sestra in teta, gospa

Milena Praunseis

roj. Brandstätter

dne 29. t. m. po zelo dolgotrajni, mukepolni bolezni, previdena
s tolažili svete vere, mirno umrla.
Pogreb nepozabne bo v soboto, dne 31. decembra 1932 ob
4 popoldne izpred mrtvašnice Stara pot 2 na pokopališče k
Sv. Križu.

Prosimo za tiho sožalje!

V Ljubljani, dne 30. decembra 1932.

Žalujoči ostali.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.